

DE

DELAVSKA ENOTNOST

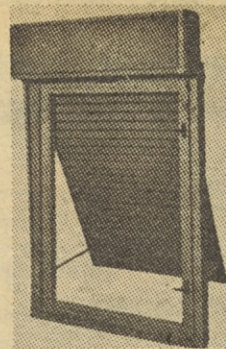
25. SEPT. 1971 — ŠT. 38 — L. XXVIII

pravi naslov za denarne zadeve
ljubljska banka

LOGATEC

VAM NUDI
KVALITETNA
OKNA
BALKONSKA
VRATA
IN ROLETE

RAZŠIRJENA SEJA PREDSEDSTVA RS ZSS

Osredotočiti se na vprašanja, ki so resnično v ospredju interesov delavskega razreda

Predsedstvo RS ZSS je obravnavalo aktualne socialne, gospodarske in politične probleme sedanje- ga trenutka ● Ugotovitve in sklepe te seje objavljamo v celoti na 4. strani današnje številke

Na razširjeni seji predsedstva RS ZSS so pod predsedstvom TONETA KROPUŠKA v torek obravnavali aktualne socialne, gospodarske in politične probleme sedanega trenutka v Sloveniji.

Uvodne misli za to razpravo so dali podpredsednik RS ZSS JOŽE GLOBAČNIK, ki je poudaril najbolj pereče gospodar- ske in socialne probleme, pred- sednik RO sindikata delavcev

industrije in rudarstva STJE- PAN ŠAUBERT, ki je podal in- formacijo o značilnostih samo- upravnega sporazumevanja o delitvi dohodka in osebnih do- hodkov, predsednik komisije za samoupravljanje pri RS ZSS MITJA ŠVAB, ki je razložil ključna vprašanja uveljavljanja XXI., XXII. in XXIII. amand- maja zvezne ustave ter podpred- sednik RS ZSS IVO TAVČAR, ki je podal predlog za stališča

predsedstva glede trenutnih po- litičnih razmer v SR Sloveniji.

Na podlagi teh uvodnih misli in razprave, ki je sledila, je po- sebna komisija (RUDI BRE- GAR, JANEZ KAVČIČ, TONE KROPUŠEK, SLAVKO OŽ- BOLT, STJEPAN ŠAUBERT, MITJA ŠVAB in IVO TAV- ČAR) izdelala predlog ugotovi- tev in sklepov predsedstva RS ZSS o naših sedanjih gospodar-

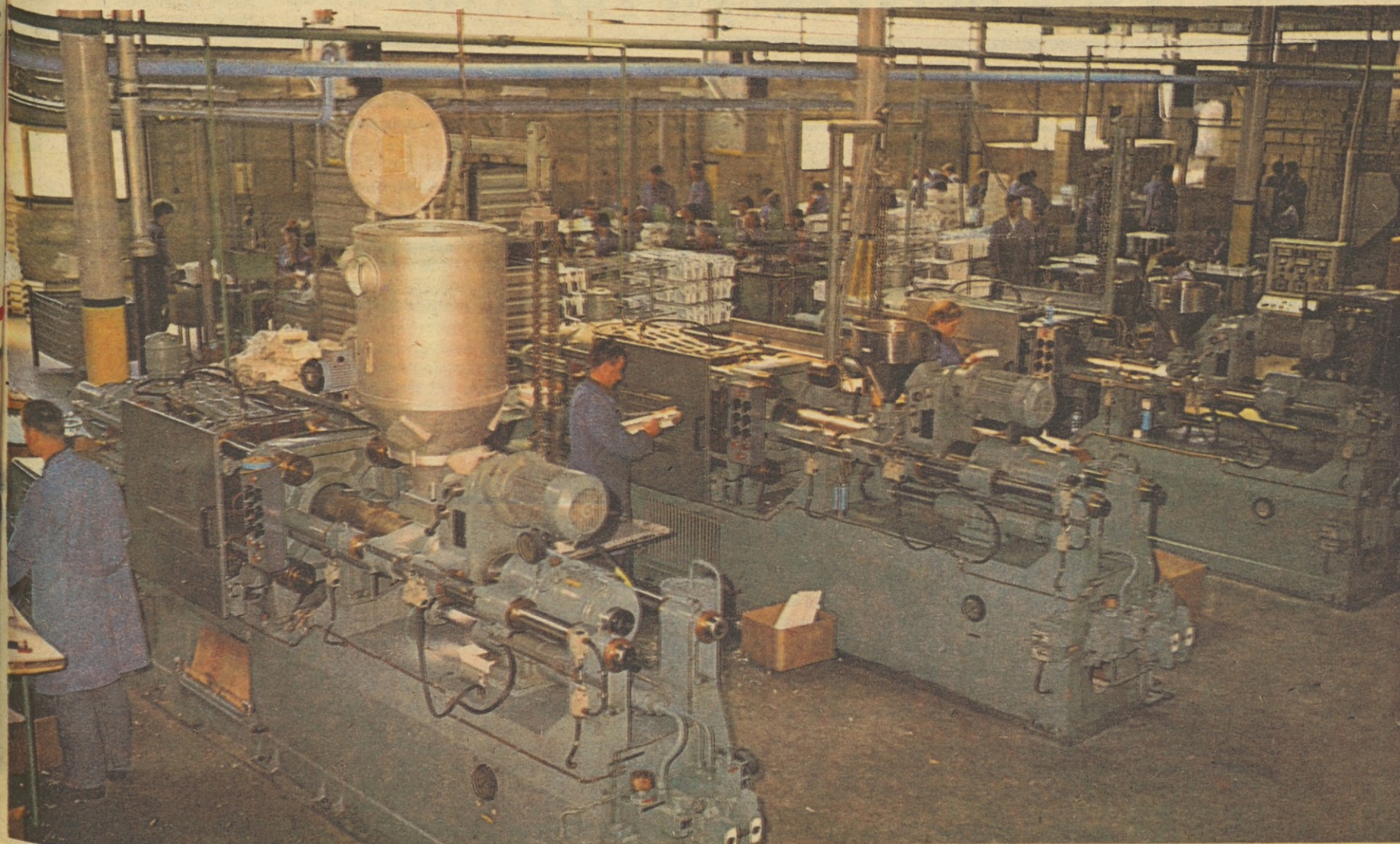
skih, socialnih in političnih pro- blemih. Predsedstvo je te ugotovi- tve in sklepe — ki jih v celoti (Nadaljevanje na 2. strani)

Konferen- ca celjskih sindikatov

V sredo, 29. septem- bra bodo celjski sindikati imeli svojo II. konferen- co, na kateri bodo podali obračun svojega dela od novembra lani, ko so imeli svojo I. konferenco in sprejeli najnujnejše in najpomembnejše naloge do sredine prihodnjega leta.

Pred dobrim mesecem dni je vodstvo celjskih sindikatov dalo v javno razpravo osnutek akcijskega programa in s tem omogočilo, da se delegati konference seznanijo z delom in problematiko celjskih sindikatov in zve- do za mnenje svojih osnovnih organizacij o re- zultatih tega dela in o predloženem akcijskem programu.

Pred konferenco smo obiskali celjske sindikal- ne delavce in se z njimi pogovorili o pripravah na to konferenco in o njihove- m mnenju glede najpo- membnejših problemov sindikalnega članstva. O tem, kaj so povedali predsednik ObSS Celje Ivan Kramer, predsednik komisije občinskega sin- dikalnega sveta za druž- benoekonomske odnose RISTO GAJŠEK, pred- sednik komisije za druž- beni standard JOŽE JE- LENC in predsednik komi- sije za delavsko samo- upravljanje ANTON ERJAVEC, poročamo na 8. strani naše današnje številke, ki smo jo posve- tilo II. konferenci celjskih sindikatov.

Kolektiv „Gorenja“ v Velenju je v letošnjih prvih osmih mesecih dosegel skoraj 800 milijonov dinarjev realizacije. Do konca avgusta so izdelali blizu 965.000 raznih gospodinskih strojev oziroma elemen- tov, to pa je za 450.000 več kot v enakem razdobju lani. Najbolj se je povečala proizvodnja pralnih strojev, in sicer skoraj za 54 %, pro- izvodnja hladilnikov za nekaj manj kot 22 % itd. Poprečni mesečni osebni dohodek je bil v „Gorenju“ nekaj nad 1400 dinarjev. — FOTO: A. AGNIC

PLENUM RO SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

ALI JE SINDIKAT RES KLONIL?

Na XV. plenarni seji RO Sin- dikata delavcev družbenih de- javnosti, ki je bila pretekli čer- ttek, so poročali o pripravah na III. slovenski kongres tega sindikata, ki bo 5. oktobra. Po- slušali so poročilo o akciji tega sindikata pri oblikovanju druž- benega dogovora o delitvi do- hodka in osebnih dohodkov za družbene dejavnosti. Osrednja pozornost in tudi sklepi ple- numu pa so veljali akciji v zvezi s samoupravnim sporazumeva- njem o delitvi.

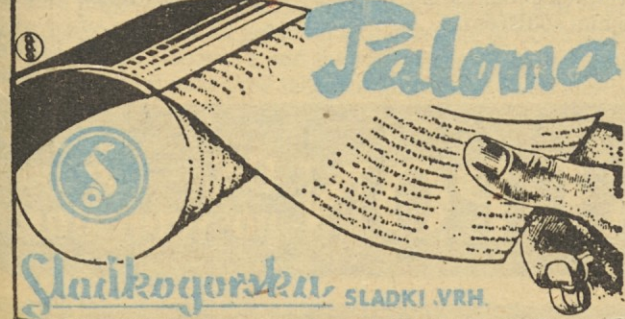
(Nadaljevanje na 3. strani)

ZAVAROVALNICA SAVA

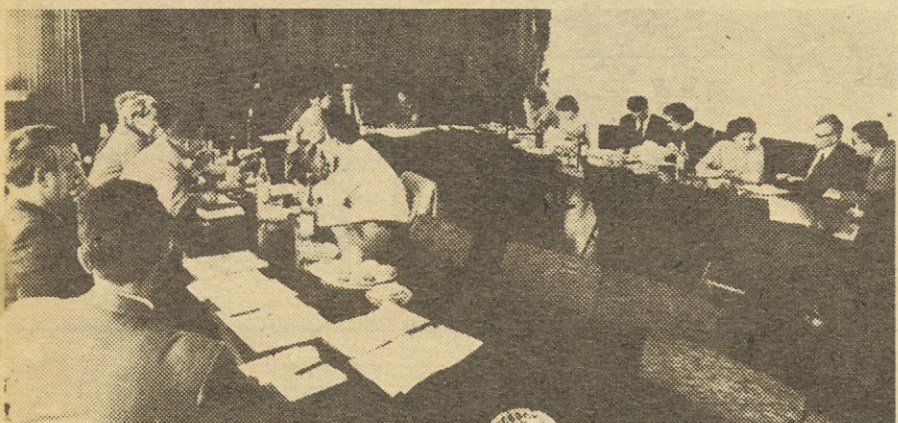
Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KRANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE IN LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

HIGIENSKA PAPIRNA KONFEKCIJA

Mercator 461 PRODAJALN

DOSLEJ 24 SOGLASIJ

Od 33 samoupravnih sporazumov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov, kolikor jih bo vsega skupaj na področju družbenih dejavnosti, jih je 24 dobilo soglasje sindikata. Zadnji štirje sporazumi so dobili soglasje na četrtkovi seji predsedstva RO Sindikata delavcev družbenih dejavnosti in to so: sporazum za področje filmske umetnosti, kinematografije in RTV, sporazum za področje arhivov, muzejev in galerij ter sporazum za področje študentskih domov, ki pa je soglasje dobil pod pogojem, da komisija upošteva pripombe predsedstva. Na isti seji niso izrekli soglasja k samoupravniemu sporazumu za področje organov za kaznovanje prekrškov, ker poprečne indeksne vrednosti za posamezne skupine delavcev niso usklajene s Katalogom II. Ta sporazum bodo ponovno obravnavali na prihodnji seji predsedstva, ko bodo predloženi tudi sporazumi s področij pravosodja, sodstva in uprave.

S. G.

O kmetijstvu in sporazumih

V Braslovčah v Savinjski dolini so se pred kratkim sestali predsedniki in tajniki občinskih sindikalnih svetov ter medobčinskih odborov strokovnih sindikatov celjskega območja ter se pogovorili o problemih v kmetijstvu in o samoupravni sporazumevanju o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Gradivo o kmetijstvu je pripravil medobčinski odbor sindikata kmetijskih delavcev v Zalcu. Problemi niso novi in se kopičijo že vrsto let. Zlasti veliko anomalij je pri uvozu tistih kmetijskih pridelkov, ki bi jih lahko pri smotnem gospodarjenju celo izvažali.

Na posvetovanju so sklenili, da bodo problematiko kmetijstva analizirali še posebej v vsaki občini in sprejeli konkretne ukrepe.

Ko pa so govorili o samoupravnih sporazumih, so udeleženci posveta menili, da bo treba v sindikalnih organizacijah temeljito obravnavati njihovo vsebino. Gre predvsem za to, ker ti akti in kalkulativni osebni dohodki še niso jamstvo, da bo to tudi dejansko doseženo. O začetku veljavnosti samoupravnih sporazumov pa so sklenili predlagati pristojnim organom, da bi to moral biti 1. januar 1971. Temu sicer nasprotujejo tiste strukture, ki imajo sedaj višje osebne dohodke, vendar pa je to datum, ko so zamrzili osebni dohodki in je za njihovo dejansko odmrznitev najprimernejši.

V. L.

Še 4 soglasja

Predsedstvu republiškega odbora so bili v soglasje predloženi štirje predlogi samoupravnih sporazumov, in sicer: 1. za grafično industrijo, časopisno dejavnost in založništvo, 2. za industrijo nekovin – skupina peskokopi; 3. za industrijo nekovin – skupina steklarne ter 4. za gozdarstvo. Vključeno s temi je republiški odbor dal soglasje že k 14 samoupravnim sporazumom (od 22), nekaj predlogov sporazumov za soglasje pa je predloženih za naslednjo sejo predsedstva, dne 23. septembra t. l.

Medtem ko je predsedstvo izglasovalo soglasje za samoupravne sporazume iz nekovinske industrije (peskokopi, steklarne) ter gozdarstva brez obširnejše razprave in brez bistvenih pripomb, pa je bil sporazum grafične industrije, časopisne dejavnosti in založništva deležen podrobnejšega preverjanja. To pa zaradi tega, ker podpisnice s svojo dejavnostjo segajo že na področje družbenih dejavnosti. Omenjeni sporazum vsebuje nekaj specifičnosti, v primerjavi z ostalimi industrijskimi samoupravnimi sporazumi, npr. pri vrednotenju dela novinarjev, pri upoštevanju t. im. internih subven-

cij, pri pogojih dela ipd. Vse novinarje uvršča samoupravni sporazum v VI. izobrazbeno skupino po drugem benem dogovoru (kalkulativni osebni dohodek za to skupino znaša 2500 din), s tem, da jim za vsako manjkajočo stopnjo izobrazbe znaša kalkulativni osebni dohodek 10 % oz. 15 %. S tem določilom bi novinarje spodbudili, da si čim prej pridobijo zahtevano izobrazbo. Predsedstvo se je strinjalo, da se interne subvencije podpisnic, zlasti subvencije za knjižne edicije, ki temeljijo na ekonomskem računskem priznavanju kot del dohodka, izklopi ter se izračuna stopnja akumulacije ter da sporazumska komisija predlog sporazuma ustrežno dopolni.

Najvišji dodatek za delovne pogoje, vrednostno izražen, znaša 50 din in ga lahko prejemo ročni stopnjo. Grafični sporazum vrednoti težavnost dela umskih delavcev (novinarji se sicer deklarirajo kot proizvodni delavci) ter jim priznava dodatek za pogoje dela.

Tudi o osnutku samoupravnega sporazuma elektrogospodarstva predsedstvo zavzeto razpravljalo. Sprejelo je vrsto pripomb in sugestij o katerih pa je zaradi omejenega prostora, žal, nemogoče podrobneje poročati. Upoštevalo je npr. določilo osnutka samoupravnega sporazuma, po katerem znaša kalkulativni osebni dohodek priučenega delavca v elektrogospodarstvu 1100 din in ostalih sporazumih in družbenem dogovoru znaša KOD za priučenega delavca 900 din). Tako odločitev argumentira sporazumska komisija s večjim obsegom znanja in zahtev, ki jih mora izpolniti delavec, da postane „priučen“. Predsedstvo je soglasalo, da se v Elektroinstituta skupnih službah Elektrogospodarstva Maribor, v skupnih službah Združenega podjetja za distribucijo električne energije in biroju Poslovnega združenja energetike – zaradi koncentracije strokovnega kadra zaradi značajne raziskovalne dejavnosti – povisa masa kalkulativnih osebnih dohodkov tam zaposlenih delavcev za 20 %. Zahtevalo je podrobnejšo utemeljitev t. im. investicijskega dodatka za izračun dovoljenih osebnih dohodkov ipd.

RAZŠIRJENA SEJA PREDSEDSTVA RS ZSS

Osredotočiti se na vprašanja, ki so resnično v ospredju interesov delavskega razreda

Predsedstvo RS ZSS je obravnavalo aktualne socialne, gospodarske in politične probleme sedanjega trenutka ● Ugotovitve in sklepe te seje objavljamo v celoti na 4. strani današnje številke

objavljamo na 4. strani naše današnje številke – soglasno sprejelo.

ALI NEKATERE POLITIČNE AKCIJE NE SLUŽIJO SAMO PRIKRIVANJU RESNIČNIH PROBLEMOV?

V razpravi je med prvimi govoril predsednik MSS Ljubljana Rudi Bregar, ki je poudaril, da morajo velikim besedam ob spremembah ustave slediti tudi konkretne akcije za ureditev ključnih vprašanj trenutka kot so inflacija, nelikvidnost, naraščanje cen itd. Zaupanja ljudi v našo sposobnost, da te probleme uredimo, ne moremo izneverjati v nedogled; siti so resolucij in posplošenih pripovedovanj o našem nadaljnjem razvoju. Kdor tega ne vidi, je slep in gluhi za dogajanja v družbi. Neurejena ključna gospodarska vprašanja povzročajo stagnacijo samoupravljanja in ko govorimo o uveljavljanju ustavnih dopolnil, ki dajejo resnične možnosti za izredno krepitev vloge in položaja delavcev in delavskega razreda v družbi, se nam ljudje zaradi tega posmehujejo. Menijo tudi, da nekatere zadnje politične akcije pri nas pomenijo samo poskus prikrivanja resničnih problemov. Na koncu je Rudi Bregar poudaril, da se popolnoma strinja z uvodnimi izjavami za razpravo predsedstva.

PROTI OMEJEVANJU FAKTORJA STIMULACIJE

V razpravi je bila posvečena velika pozornost tudi raznim vprašanjem samoupravnega sporazumevanja, predvsem zadnje navodilo verifikacijske komisije, naj bo tako imenovani faktor stimulacije omejen na 25 % mase kalkulativnih osebnih dohodkov. Več ali manj kritične pripombe na to omejevanje so izrekli Jože Šušmelj. (Smo za neomejen faktor stimulacije, vendar regresiven po 25 %), Ivan Kramer („S tako omejeno stimulacijo marsikje ne bomo mogli doseči 1000 din osebnega dohodka, ki smo

jih sindikati letos postavili kot najnižje še sprejemljive dohodke.“), Jože Vidic („Omejevanje stimulacije je napačna teorija, upejena proti produktivnosti.“) in Ciril Koprivc („Faktor stimulacije bi moral ob višji produktivnosti omogočati tudi ustrezno višje osebne dohodke.“).

Član Izvršnega sveta Boris Vadnjal, ki je nato kot gost posegel v razpravo, je dejal, da je verifikacijska komisija v težkem položaju, ker bomo šele po sprejetju vseh sporazumov lahko dobili njihovo objektivno sliko. Sicer pa se omejevanje faktorja stimulacije tolmači nepravilno; s tem ni mišljeno zaviranje nagrajevanja tam, kjer je resničen odraz produktivnosti in dobrega gospodarjenja. Toda kaj s tistimi delovnimi organizacijami, ki so monopolisti, ki imajo že danes visoke osebne dohodke, pa jih še želijo povečati za 40, tudi za 50 odstotkov? Imamo podjetja, ki s samoupravnim sporazumom želijo doseči poprečje osebnih dohodkov nad 2000 din in imamo poslovno združenje, kjer naj bi to poprečje znašalo preko 7000 dinarjev! Verifikacijska komisija od sedaj tega limita ni uporabljala, skušala pa je delovne organizacije navesti na smotno delitev dohodka in osebnih do-

hodkov. Sicer pa ta limit ni stičen, lahko je tudi višji, če so za to tehtni razlogi, vendar pa naj bi iz naslova stimulacije ne šlo več kot tri „plače“ letno. Boris Vadnjal je na koncu poudaril, da bo potrebno dati jasnejše tolmačenje o omejevanju faktorja stimulacije, da zaradi tega ne bi diskreditirali celotnega samoupravnega sporazumevanja.

NELIKVIDNOST NE SME PRIZADETI OSEBNIM DOHODKOM DELAVCEV!

Predsednik RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti Vinko Kastelic, je obrazložil specifičnost položaja delavcev tega sindikata in zahteval, da se zanje glede stimulacije določijo normale in tolerance odstopanja. Razlike do 10 % sindikat ne bo ocenjeval kot ekscesne in nujna je toleranca za najnižje dohodke v razponu od 920 do 1000 din.

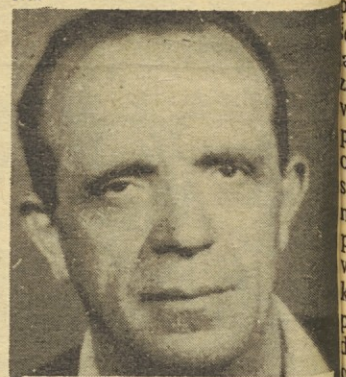
Stjepan Šaubert je poudaril, da ne gre za kvantiteto limita stimulacije, temveč za njegovo kvaliteto v odnosu do samoupravnega sporazumevanja, kamor ne sodi. Res pa je, da sedanja omejitve faktorja stimulacije za 90 % delavcev sploh ne predstavlja nobenega problema. Razpravo je zaključil pod-

predsednik RS ZSS Jože Globačnik, ki je dejal, da je diskusija potrdila oceno položaja in smer nadaljnjih akcij, ki je bila podana v uvodnih izjavanjih. Poudaril je, da problem nelikvidnosti zanima slovenske sindikate predvsem kot problem 60.000 delavcev, katerih osebni dohodki so v nevarnosti. Sindikati menijo, da nelikvidnost nikakor ne bi smela prizadeti osebnih dohodkov delavcev tistih delovnih organizacij, ki imajo večje terjatve kot dolgovanja.

Na koncu svoje seje je predsedstvo ostro zavrnilo težnje v predlogu novega zakona o advokaturi, da se pravnim službam sindikatov omeji pravica zastopanja delavcev. Mimo tega je predsedstvo opredelilo tudi obveznosti sindikatov glede ustanovitve posebnega zavoda, ki se bo bavil s proučevanjem usmerjanja delitve dohodka in delitvenih razmerij v delovnih organizacijah. Kot je znano, sta mimo sindikatov soustanovitelja tega zavoda še Izvršni svet in Gospodarska zbornica.

MILAN POGAČNIK

Dne 22. septembra je v Celju umrl JAKA VODOPIVEC, človek, ki je pravzaprav vse svoje življenje posvetil boju za napredne sindikalne ideje. Ze leta 1918 se je kot 19-letni mladenič aktivno vključil v napredno delavsko gibanje in v tej borbi za delavske pravice vztrajal v najtežjih časih med vojno. Po vojni je bil eden izmed organizatorjev sindikatov na celjskem področju. – Ob svoji 70-letnici in 50-letnici sindikatov Jugoslavije je dobil leta 1969 za svoje požrtvovalno delo Red zaslug za narod s srebrnimi žarki.

M. LIPUŽIČ

Pravna posvetovalnica DE

za regres za leto 1970, bi stališče podjetja lahko razumeli; ker pa gre za letošnji dopust in regres zanj in ste oziroma boste v delovni organizaciji vse leto 1971, vam pripada ves dopust in celotno nadomestilo ter bi bilo prikrašanje zanj po našem mnenju neutemeljeno in brez pravne osnove. Svetujemo vam, da uveljavljate razliko med izplačanem in pripadajočim celotnim regresom pismeno pred pristojnim samoupravnim organom vaše delovne organizacije, kolikor pa bi sprejeli odklonilni odgovor, lahko vložite tožbo tudi pred pristojnim sodiščem.

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

NA LINIJI
323-554

● PTUJ

Na razširjeni seji plenuma ObSS Ptuj so v četrtek analizirali poslovne uspehe delovnih organizacij in stanje likvidnosti v prvem polletju letos. Podatki o gospodarjenju kažejo na precejšnje zaostajanje poslovne uspešnosti v primerjavi s poprečnimi slovenskimi dosežki.

Vzroke pripisujejo predvsem splošni politiki cen, specifičnim pogojem in problemom TGA Kidričevo in pa prisilnemu kreditiranju kupcev izven občine. Pri tem ptujsko gospodarstvo zaradi razmer na trgu ne more izvajati tako imenovanih „povračilnih ukrepov“. Prekomerne terjatve angažirajo petino vseh obratnih sredstev, kar povzroča, da zaradi pomanjkanja kapitala gospodarska rast tudi relativno počasneje narašča, kot bi lahko sicer.

Podrobneje o tej seji, na kateri so govorili tudi o javni razpravi o ustavnih amandmajih SR Slovenije v delovnih organizacijah, bomo zaradi zaključka redakcije poročali prihodnjič.

MG

● RAVNE NA KOROŠKEM

Vodstvo ravenskega občinskega sindikalnega sveta se je odločilo, da bo predložilo osnovnim organizacijam sindikata v javno razpravo akcijski program republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije ter delovni program Občinskega sindikalnega sveta Ravne na Koroškem, in to z namenom, da bi vodstva sindikalnih organizacij povedala mnenje o delovnih usmeritvah, istočasno pa tudi, da bi na tej osnovi izoblikovala delovne načrte osnovnih organizacij sindikata za prihodnje mesece.

Na sestankih vodstev osnovnih organizacij sindikata v Mežiški dolini, ki so jih začeli te dni, razpravljajo tudi o samoupravnih sporazumih o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov.

(ma)

Minuli četrtek so v vili „Bled“ na Bledu podpisali samoupravni sporazum o delitvi dohodka in osebnih dohodkov tekstilci. Sestali so se predstavniki 39 delovnih organizacij tekstilne industrije Slovenije, in sicer skupina: predilnice, tkalnice in plemenitilnice. – FOTO: A. AGNIC

PLENUM RO SINDIKATA DELAVCEV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI ZAHTeva PONOVEN SESTANEK S KOMISIJO ZA DRUŽBENO USMERJANJE DELITVE

ALI JE SINDIKAT RES KLONIL?

(Nadaljevanje s 1. strani)

Po poročilu o tem, kako je potekala in kako poteka akcija zvezi s samoupravnim sporazumevanjem, se je plenumi avditorij zelo razživel. Razprava je bila zelo prizadeta in kritična. Kritika pa je bila izrečena tako na račun republiške komisije za družbeno usmerjanje delitve kot na račun komisije za verifikacijo sporazumov, ki s področja družbenih dejavnosti ni verificirala niti enega sporazuma, odklonila pa je sporazum za področje socialnega zavarovanja. Člani plenuma pa so povedali, da članstvo marsikje obsoja tudi ravnanje predsedstva RO svojega sindikata, ker meni, da je predsedstvo odstopilo od demokratično oblikovanih stališč in da je prehitro sklonilo oziroma kapituliralo pred odločitvijo komisije za družbeno usmerjanje delitve. Ta odločitev pa je limitiran faktor stimulacije na 15 % za družbene

dejavnosti, odločitev pa sodi v čas, ko je bila večina sporazumov že nared. Sporazumi pa so upoštevali faktor stimulacije 25 %, ker so vse ocene na osnovi uradnih podatkov kazale, da je vsaj tak poprečen faktor stimulacije v slovenskem gospodarstvu možno predvidevati.

Utemeljena vprašanja, ki smo jih slišali: Zakaj tako pozna odločitev o znižanem faktorju stimulacije? Zakaj zavlačevanje verifikacijske komisije, ki odlaga svoje delo do konca? Kdo proti komu in zakaj taktizira v tej situaciji? Zakaj sme peščica ljudi tako podcenjevati delo, ki so ga opravili kolektivi in komisije za samoupravne sporazume? Zakaj je predsedstvo RO na zadnji seji, ko je sklenilo vnaprej dajati soglasje pri izhodiščni vrednosti za nekvalificiranega delavca 920 do 1000 din, dodalo misel, da bodo morale komisije ob uporabi izhodiščne vrednosti 1000 din za nekvalificiranega delavca same utemeljevati to pred verifikacijsko komisijo?

S tako kritiko moramo soočiti tudi ugovore. Zlasti sledeče: Za 80 % delavcev v družbenih dejavnostih pomeni izhodiščna vrednost 920 din za nekvalificiranega delavca vendarle pomemben korak naprej v letu 1971. Zaradi tistih delovnih organizacij npr. bank, zavarovalništva, RTV in še nekaterih, ki le z izhodiščno vrednostjo 1000 din za nekvalificiranega delavca lahko ohranijo že dosežene osebnih dohodke, pa je sklenilo dati svoje soglasje tudi na sporazume, ki bi bili tako zasnovani, ker meni, da je to še vedno vsota, ki je v sorazmerju z vrednotenjem v gospodarstvu. Predsedstvo je torej upoštevalo obe možnosti kot utemeljeni, opozarja pa na to, da si z ultimativnimi stališči ne bi smeli na samem začetku zapreti vrat sporazumevanja.

No, zadeva je izredno pomembna in občutljiva. Zato je plenum naročil predsedstvu, da zahteva ponoven sestanek s komisijo za družbeno usmerjanje delitve in da ji predoči, zakaj sindikat sodi, da je izhodiščna vrednost 1000 din za nekvalificiranega delavca v družbenih dejavnostih normalna. Skratka, predsedstvo naj akcijo nadaljuje, če bo potrebno vse do arbitraže. Svoje soglasje naj daje tudi naprej sporazumom, ki bodo kalkulirali izhodiščne vrednosti za nekvalificiranega delavca s 1000 din. V prihodnje pa se bo moralo predsedstvo zavzeti tudi za revizije nekaterih zakonov, saj npr. zakon o financiranju izobraževanja določa enoletno zaostajanje osebnih dohodkov prosvetnih delavcev za gospodarstvom. SONJA GAŠPERŠIČ

novo!
9V super
baterija
za
transistorje

PRVA BATERIJA
ELEKTROKEMIJSKEGA
SISTEMA
ZRAČNE DEPOLARIZACIJE
V JUGOSLAVIJI,
PO MNENJU STROKOVNJAKOV
ENA NAJBOLJŠIH NA SVETU

tovarna
baterij in
baterijskih naprav
zma, ljubljana

ZMAJ

● VELENJE

Obisk Atilia Francinija

Te dni se je mudil na obisku v Jugoslaviji generalni sekretar Zveze francoskih sindikatov – Unije za rudarstvo Atilio Francini. Med bivanjem v naši državi se je francoski gost dva dni mudil tudi v Sloveniji. Prvi dan je bil v Velenju, spremljala pa sta ga sekretar Centralnega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, Sveta Paunović, in podpredsednik Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije, Srečko Mlinarič.

Med bivanjem v Velenju se je Atilio Francini mudil najprej na upravi Rudnika lignita Velenje, kjer sta ga direktor inž. Ludvik Mali in predsednik sindikalne organizacije Rudi Kortnik seznanila s položajem in perspektivami Rudnika lignita Velenje, s položajem energije v našem gospodarskem sistemu, z organizacij podjetja in delom samoupravnih organov itd.

Atilio Francini je pozneje obiskal še Šoštanj in si ogledal gradbišče nove Termoelektrarne Šoštanj III, na velenjskem gradu pa Muzejsko zbirko slovenskih premogovnikov. Sekretar unije sindikatov francoskih rudarjev Atilio Francini se je med obiskom v Velenju spustil tudi v jamo Preloge. (vš)

● KOPER

Študijski seminar

Minuli ponedeljek se je v počitniškem domu Ljubljanske banke v Strunjanu pričel šestdnevni študijski seminar skupine 25 članov stranke SPD-ZRN. Organizacijo seminarja je prevzela Zveza delavskih univerz Slovenije, republiški svet ZSS pa sodeluje v vsebinskem delu seminarja. Tako je ob otvoritvi govoril predsednik slovenskih sindikatov TONE KRPUŠEK. Med seminarjem si bodo člani ogledali tudi proizvodnjo v podjetju „Mehanotehnika“ Azola in v „Slavniku“ Koper. S predstavniki podjetij pa se bodo pogovorili tudi o praktičnih izkušnjah v samoupravljanju in gospodarjenju. To je prvi seminar te vrste na našem področju. S tem pa se stiki med našimi in nemškimi sindikati nadaljujejo, saj se bodo udeleženci študijskega seminarja temeljito spoznali z našimi razmerami ter bodo nemški in naši sindikati še lažje sodelovali pri reševanju skupnih problemov, ki se pojavljajo ob vedno večjem zaposlovanju naših delavcev v ZRN. (K. C.)

KAKO UČINKOVITO OBVEŠČATI SAMOUPRAVLJAVČE

RAZGOVOR NEKAJ PRIMEROV

Na uspešnost posameznega razgovora vplivajo med drugim tudi činitelji, ki izvirajo iz osebnostnih lastnosti udeležencev in iz njihovih govorniških izurjenosti. Zato svetujem slehernemu udeležencu razgovora, naj bo njegov govor naraven, brez kakršnekoli izumetničenosti. Svoje misli pripovedujte gladko in razločno pa tudi počasi, saj morajo vaši poslušalci slišati, razumeti pa tudi dojeti vsako vašo besedo. Prehitremu govorjenju sicer del poslušalcev miselno ne more slediti, kaj šele, da bi si ga lahko zapisovali. Pazite tudi na ritem svojega pripovedovanja, da ne boste preveč monotoni in zaradi tega utrujajoči. Uskladite svoje pripovedovanje z vsebino in smislom svojih misli in poudarjajte najbolj pomembne misli. Vnašajte v pripovedovanje tudi nekaj svoje čustvene posebnosti ter jasno izrazite zavzetost za misli, ki jih pripovedujete. Pomnite, da daje dinamika ritma in zavzetost podajanja poživljajoč ton vsemu vašemu pripovedovanju.

Če ima razgovor naravo intervjuja, potem uporabite tudi beležnico. Če je le mogoče, seznanite sobesednika pravočasno, o čem se nameravate pogovarjati in tudi s kakšnim namenom. Tako se bo na razgovor lahko pripravil in prispeval svoj delež, da se bosta ali da se oboje potrudita, da bo razgovor zanimiv in informativen. Pomnite, da daje dinamika ritma in zavzetost podajanja poživljajoč ton vsemu vašemu pripovedovanju.

Zapisujte si misli, ki jih nameravate povedati, in misli sogovornikov. Toda to naj ne bo preveč očitno, saj utegne kdo izmed udeležencev razgovora zaradi bojazni pred vašim zapisovanjem sredi svojega pripovedovanja umolkneti ali pa vsaj zatajiti določene misli!

Da ponazorim sprejemljiv in nesprejemljiv razgovor, preberite naslednji dve inačici istega primera!

PRIMER: Vodja delovne skupine v obratu strojne obdelave Jože se mora pogovoriti s predelavcem Janezom zaradi dela v nočni izmeni. Zavrti številčnico na telefonskem aparatu in pokliče Janeza k sebi v pisarno. V prvi inačici gre za razgovor kot enosmerni potek informacij, v drugi pa gre za razgovor kot dvosmerni komunikacijski tok, ki vsebuje značilnosti sproščene komunikacije.

PRVA INAČICA:

Jože: „Poklical sem te, da te seznanim z delovnim razporedom za nočno izmeno. Kakor vidiš, bo treba narediti poleg dva tisoč osi še 350 zobčnikov in 320 verig. Na seji poslovnega odbora so sprejeli povečan plan za ta mesec in tvoja naloga je, da ga pomagaš uresničiti!“

Janez: „Razumem! Toda zanima me, ali bodo pripravljene vsi potrebni polizdelki ter ves pomožni material? Če bi bil to prej vedel, bi pravočasno naročil manjkajoče polizdelke.“

Jože: „Ne skrbi za to! To ni tvoja stvar. Nabava bo morala poskrbeti zanje. Sicer pa se boš že znašel... Plan je plan!“

DRUGA INAČICA:

Jože: „Poklical sem te zato, ker se po telefonu ne moreva pogovoriti o tej zadevi. Gre za vprašanje, kako pravočasno izpolniti povečane planske obveznosti. Poslovni odbor je sprejel povečan plan za ta mesec. Moreš misliti, da pomeni to za nas veliko obremenitev. Poleg dveh tisoč osi moramo izdelati še 350 zobčnikov in 320 verig. Kaj meniš, bomo to zmogli?“

Janez: „Kaj naj odgovorim? Močno dvomim! Res imamo dva stroja za zobčanje, ki v nočni izmeni nista zadosti izkoriščena, toda bojim se, da nimamo na zalogi dovolj polizdelkov in pomožnega materiala...“

Jože: „Hm! Kaj, ko bi se pozanimala v nabavni službi in jim povedala, kaj vse potrebujemo, da uresničimo povečane planske obveznosti? Dajva, kar telefonirajva...!“

Janez: „Ne bo napak! Pozabila pa sva na obolelega Močnika, ki dela v nočni izmeni na stroju za štancanje. Že teden dni ga ni na delo. Najti bova morala ustrezno nadomestilo...“

Jože: „Saj res...! Ja... kaj ko bi za silo pogovorila Petrača in Govekarja, ki delata na tem stroju dopoldne in popoldne? Govekar naj bi delal po štiri ure v nočni izmeni, Petrač pa naj bi prihajal na delo okrog 2. ure zjutraj. To je štiri ure prej kot navadno. Če bi bila pripravljena delati tako nekaj dni, dokler Močnik ne okreva, bi plan lahko izpolnili. Govekar in Petrač stanujeta tu nekje blizu in zato nista navezana na prevozna sredstva...“

Janez: „Morda bi res šlo? Takoj stopim do Petrača, da se z njim pogovorim. Potlej bom poskusil še pri Govekarju. In če bosta pristala, smo na konju... Ti pa medtem naroči v nabavni službi, kaj vse potrebujemo za delo v današnji nočni izmeni!“

Jože: „Drži! Takoj bom poklical. Pred koncem dela se še enkrat dobiva tule pri meni, da preveriva, ali bo vse pripravljeno...“

V prvi inačici prikazane primera je preostalo Janezu samo to, da je poskušal narediti, kakor je od njega zahteval predpostavljene Jože. Ni imel priložnosti povedati svojih pomislekov in tako omogočiti Jožetu ustrezno preudarnost pri odločanju. Zato se je Janez po vsej verjetnosti lotil zahtevanega posla nerazporejen in brez večjega upanja v uspeh.

V drugi inačici pa nastopata oba udeleženca razgovora kot enakopravna partnerja in se izmenjujeta v vlogah komunikatorja in komunikanta. Izmenjujeta informacije, ki tečejo v obeh smereh in ki se medsebojno glede na svojo vsebino ter pomembnost oplajajo in bogatijo. Zaradi sproščene dialoga ali razgovora stopi odnos med nadrejenim in podrejenim povsem v ozadje ter obvelja načelo medsebojne pomoči. Notranje zadovoljstvo partnerjev v komunikaciji je presenetljivo drugačno – oba se, zavedajoč svojih obveznosti in uresničljivih možnosti, da problem rešita, skrbno lotita posla. Zato je velika verjetnost, da bosta problem tudi uspešno rešila.

DUŠAN REBOLJ

PRIHODNIJČ: SESTANEK

Ugotovitve in zaključki razširjene seje predsedstva republiškega sveta ZSS o perečih gospodarskih, socialnih in političnih problemih SRS

Osnovni neposredni in dolgoročni cilj politične in samoupravne akcije sindikatov Slovenije v tem trenutku je usmerjen na naslednje temeljne probleme delavcev in delavskega razreda: Ustvarjati in razvijati pogoje za čim ugodnejši materialni položaj delovnega človeka, zagotoviti njegovo socialno varnost in tak družbeni položaj delavca, da bo kot samoupravljavec sam odločal o vseh pogojih svojega življenja in dela. V sedanjih ekonomskih, socialnih in političnih razmerah pa je mogoče te smotre uresničevati samo, če z vso odgovornostjo osredotočimo vse družbene sile na urejanje ključnih vprašanj, na katera nas dnevno opozarjajo delavci sami, ko na različne načine neposredno izražajo svoje zahteve, interese in voljo.

STABILIZACIJA JE EKZISTENČNO VPRAŠANJE DELOVNIH LJUDI

Sindikat kot organizacija delavcev — ko izražamo njihove neposredne zahteve in interese — vidimo v tem trenutku kot najpomembnejše naslednje probleme:

— Kljub vsem doseženim uspehom na področju gospodarskega, družbenega in samoupravnega razvoja ugotavljamo, da še niso napravljeni odločilni in vidni koraki k stabilizaciji v gospodarstvu. Prav zaradi tega se tudi kopičijo socialni problemi, vse več je primerov, ko je ogrožena socialna varnost delavcev, prihaja do nepravilne socialne diferenciacije, razraščata se miselnost in praksa, ki računata samo na kratek rok. Zato postaja stabilizacija vse bolj eksistenčno vprašanje delovnih ljudi.

Sindikati terjamo doslednost pri izvajanju stabilizacijskih načrtov. Pri tem sami ne stojimo ob strani in ne čakamo le na to, kaj bodo dosegli in storili drugi. V napore za stabilizacijo smo vključeni tudi mi — in to z vso odgovornostjo.

PROTI LINEARNEMU OMEJEVANJU STIMULACIJE

Smo sredi žive in zahtevne dejavnosti za družbeno in samoupravno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Po podpisu družbenih dogovorov je ta čas že pripravljenih 73 samoupravnih sporazumov. Med njimi je 50 takšnih, s katerimi smo v sindikatih soglašali, le tri pa je doslej potrdila verifikacijska komisija in jih je mogoče uveljavljati v praksi. Rok za sklenitev samoupravnih sporazumov se hitro izteka (8. oktober), zato pričakujemo pospešeno in kvalitetno delo komisij za pripravo samoupravnih sporazumov, republiških odborov strokovnih sindikatov in še posebej verifikacijske komisije. Ob tem pa izražamo svoje nesoglasje s poskusi, da bi linearno omejevali stimulacijo, temelječo na poslovni uspešnosti. Proti takemu omejevanju smo se izrekli že ob nastajanju splošnih družbenih dogovorov in ne vidimo ne političnih, ne ekonomskih, ne pravnih razlogov, da bi tako omejitev sedaj uveljavili.

Stimulacija naj bo v soodvisnosti od ustvarjene akumulacije.

SAMOUPRAVNO SPORAZUMEVANJE JE TRAJNO SAMOUPRAVNO USKLAJEVANJE INTERESOV PRI USTVARJANJU IN DELITVI DOHODKA

Čeprav v snovanju samoupravnih sporazumov sodeluje več tisoč ljudi iz delovnih organizacij, ugotavljamo, da še vedno ni zagotovljena njihova polna javnost in da bi bila z njihovo vsebino seznanjena vsaj večina delavcev. S samoupravnimi sporazumi želimo zagotoviti odpravljanje tako pogosto kritizirane nepravilnosti v delitvi dohodka in osebnih dohodkov; doseči v osnovi enako vrednotenje enakega dela; s samoupravno sprejetimi merili poslovne uspešnosti spodbuditi dobro gospodarjenje; primerno in usklajeno vrednotenje nadurnega dela, nočnega dela, nadomestil za čas bolezni, dopustov itd. Samoupravno sporazumevanje ni enkratno dejanje, marveč mora ostati trajna in samoupravno organizirana oblika usklajevanja medsebojnih interesov pri ustvarjanju in delitvi dohodka. Delavci so se tokrat prvič organizirali, da samoupravno usklajajo lastne interese na področju dohodka. Nadaljnji razvoj samoupravnega sporazumevanja bo vse bolj plod lastnih spoznanj in izkušenj delavcev, zaradi česar bo vse manj potrebno od zunaj predpisovati tudi tisto, kar je bilo sedaj, v začetni fazi, še nujno in opravičljivo. Koliko problemov in nerešenih vprašanj je na tem področju, občutimo šele sedaj, ko smo od načelnega stopili na teren konkretnega samoupravnega urejanja delitvenih razmerij. Vsi, ki si resno in odgovorno prizadevamo uresničevati načela ustave, sklepe Zveze komunistov in sindikatov ter na kongresu v Sarajevu izraženo voljo samoupravljavcev, odprti rok in radi sprejemamo pomoč — še več: terjamo ustvarjalno dejavnost vseh! Odločno pa zavračamo ob tem poskuse zlorabljati težave, ki so pri vsakem novem snovanju nujne. Te zavračamo zaradi tega, ker bi to pomenilo stopicati na mestu — še več, pomenilo bi vrniti se ponovno na področje abstraktnih razprav in zanamari uresničevanje tistega, kar je doslej spoznanega in bi pomenilo odmakniti se od resničnih in pomembnih problemov ter življenjskih interesov delavcev. Torej tudi zakasnele razpravljalce vabimo k akciji. Znova poudarjamo potrebo po stalnem strokovnem in znanstvenem proučevanju problemov s področja ustvarjanja in delitve dohodka. Še tem bolj, ker bo prvo obdobje samoupravnega sporazumevanja v kratkem za nami in bo treba spremljati, preverjati in ocenjevati doseženo, hkrati pa iskati nove in boljše rešitve na tem pomembnem področju.

Delo pri sklepanju samoupravnih sporazumov gre h koncu in menimo, da je potrebno, da komisija za družbeno dogovarjanje in posamezni podpisniki družbenih dogovorov,

Izvršni svet, Gospodarska zbornica in sindikati, ocenijo probleme, ki se pojavljajo — ali je pričakovati, da se bodo pojavili — pri njihovem uveljavljanju. Težišče ocene naj bo presoja, kako samoupravni sporazumi praktično uresničujejo intencije zakona, O izvajanju zakona predlagamo tudi razpravo v skupščini SRS.

Z usmerjanjem delitve dohodka in osebnih dohodkov smo sindikati zelo odgovorno posegli na najbolj občutljivo področje stabilizacije našega gospodarstva. Odločeni smo, da izpeljemo do konca, kar smo začeli, četudi je res, da s samoupravnimi sporazumi „obvladujemo“ — če smemo tako reči — le petino tistega, kar v resnici vpliva na gospodarsko stabilnost oziroma nestabilnost.

Prav zaradi tega s toliko večjo odločnostjo in pravico zahtevamo reformsko, ne pa inflatorno obnašanje tudi na drugih področjih dela in potrošnje!

OENITI IZVAJANJE STABILIZACIJSKIH PROGRAMOV!

Nastopilo je vsekakor razdobje, ko nam ni treba več ponavljati ciljev stabilizacijskih programov, temveč je treba njihovo uresničevanje konkretno oceniti. V delovnih organizacijah se bomo zavzemali za oceno izvajanja stabilizacijskih programov, Izvršnemu svetu SR Slovenije in skupščini SR Slovenije ter drugim dejavnikom, ki so soustvarjalci predloga stabilizacijskega programa pa predlagamo, da čimprej opravimo hitro oceno dosežanih uspehov in slabosti.

— Stopnja nelikvidnosti ocenjujemo za zaskrbljujočo. Blokirana sredstva delovnih organizacij so v septembru narasla že na 65 milijard starih dinarjev, kar je za 67% več od stanja 1. januarja letos. Posledica tega je, da 66 tisoč delavcev v približno 130 delovnih organizacijah ob vsakem izplačilu osebnih dohodkov živi v popolni negotovosti. To je problem naših delavcev! Ti problemi terjajo sprotne rešitve, hkrati pa snovanje takih dolgoročnih rešitev, ki bodo v bodoče v medsebojne finančne obveznosti delovnih organizacij vnesle učinkovito finančno disciplino in zaostriale odgovornost kupcev do prodajalcev.

Pri zdravljenju nelikvidnosti bo toliko manj izgovorov za nekoga izven gospodarstva, kolikor manj sredstev bo odtujenih delovnim organizacijam. V tem smislu bo nujno treba ob oceni izvajanja stabilizacijskih programov še zlasti ugotoviti in tudi menjati sedaj občutno prekoračen dotok sredstev v proračune in sklade.

— Ob dejstvu, da so gospodarske investicije letos porasle kar za 80%, gospodarske pa le za 14%, je nujno oceniti, kako uresničujemo politiko selektivnega investiranja. To toliko bolj, ker tudi tako neskladje povzroča nadaljnji nemir na trgu (stroški stanovanjske gradnje so se povečali za tretjino).

— Zaostriiti je treba selektivno politiko investiranja. Mi-

slimo v prvi vrsti na investicije, ki nimajo denarnega kritja in zato še bolj zapletajo probleme medsebojnega zadolževanja in vplivajo na neskladje na tržišču. Rezultati selektivnega omejevanja investicijske potrošnje naj postanejo javni.

STABILIZACIJA GOSPODARSTVA JE POVEZANA Z URESNIČEVANJEM USTAVNIH DOPOLNIL

— Stabilizacija gospodarstva je najtesneje povezana tudi z uresničevanjem zveznih ustavnih dopolnil, zlasti od XXI. do XXIV. amandmaja. Gre za zahtevno in odgovorno delo, ki terja premišljeno akcijo, v katero se mora vključiti ves sindikalni aktiv in vse članstvo, vsi strokovnjaki in vodilni delavci v delovnih organizacijah, vsi samoupravni in politični organi v naši skupnosti in tudi naše strokovne in znanstvene ustanove.

— Zlasti poudarjamo pomen tistih sprememb v ustavi, ki opredeljujejo položaj delavca v združenem delu na osnovi njegovega tekočega in minulega dela. Vrnitev odtujevane akumulacije združenemu delu, združitev živga in minulega dela na samoupravnem temelju je pogoj za naš socialistični razvoj.

V zvezi s tem se pojavljajo določene poenostavitve, npr. da ustavna opredelitev minulega dela pomeni pridobitev večjih osebnih dohodkov ne glede na individualno, kolektivno in družbeno produktivnost dela. Zaradi številnih nejasnosti, ki so tu še prisotne, poudarjamo potrebo po odgovornem proučevanju teh vprašanj in iskanju takih rešitev, ki bodo v ekonomskih odnosih in v sistemu delitve razvijale interes delavca tudi za razširjeno reprodukcijo. Pred nami je tudi odgovorna naloga, opredeliti temeljno organizacijo združenega dela in jo uresničiti v praksi.

Pred nami je tudi odgovorna naloga, opredeliti temeljno organizacijo združenega dela in jo uresničiti v praksi. Delovne skupnosti naj bi razen načrta za gospodarski razvoj spremljale tudi načrt samoupravnega družbenega razvoja, v katerem bo programirano, po kakšni poti bodo prišli do temeljnih organizacij združenega dela.

SAMOUPRAVNA POLITIČNA STRUKTURA JE POGOJ ZA SPREMEMBE NA DRUŽBENO-EKONOMSKEM PODROČJU

Ta in druga vprašanja pa je mogoče reševati le v demokratičnem ozračju, ki osvobaja in spodbuja ustvarjalnost in je ne zapira v okove samozvanih resnic. Ekonomske in socialne rešitve (sistemske, organizacijske, institucionalne) terjajo zato tudi spremembe v političnih odnosih. Zaman bi bilo namreč pričakovati, da bodo ljudje podprli rešitve, ukrepe in spremembe, pri katerih ne bi sodelovali in ne bi mogli nanje vplivati. Hitrejša preobrazba sistema političnih odnosov v samoupravno politično strukturo, ki bo sposobna usklajevati različne interese svobodno in neposredno, je pogoj za spre-

membe v družbenoekonomski smeri, za odpravljanje monopolov ekonomske in politične moči, politikanstva in manipulacije, kar spreminja politiko v boj za oblast posameznikov in skupin. Zaostajanje v tem pogledu je vzrok nemoči, da bi hitreje premagovali današnje družbene težave in obenem tudi vir nesporazumov, trenj in celo poskusov, odvrniti pozornost javnosti od ključnih in temeljnih problemov, ki nas danes tiščijo, kar vse ima številne in negativne posledice, med drugim politično apatijo zaradi občutka nemoči, nerazpoloženje do politike zaradi afer, pogostne odsotnosti morale in kulture v političnem življenju — in navsezadnje tudi že nezaupanje v politično vodstvo.

KOMU JE BILO POTREBNO NAPIHOVANJE POMENA AKCIJE 25 POSLANCEV?

Aktualna politična trenja (akcija 25 poslancev) ocenjujemo v tem sklopu vprašanj in iz teh izhodišč. V današnji prelomni situaciji, ko se kaže potreba in možnost, da utrdimo položaj delavskega razreda in odpremo nova razvojna pota slovenskemu narodu, ne moremo soglašati, da se posamična nesmotna in neprimerna politična akcija, od katere se ograujemo, dramtizira v konflikt največjih razsežnosti, da pa se pomembna vprašanja našega političnega razvoja s tem potiskajo na rob naše pozornosti. Če se, kot kaže konferenca SZDL, vsi strinjamo, da so te stvari dobile preveliko politično razsežnost, da se predolgo in preveč sil ukvarja s tem, potem se zastavlja tudi vprašanje, komu in čemu je bilo potrebno napihovanje stvari. Menimo, da se kaže v tem obremenjenost z nekaterimi elementi politike, ki sodi v preteklost.

Sedaj se že ugotavlja, da so razprave po akciji imele tudi negativno stran. Naglašja pa se, da je bil njihov pozitiven del v tem, da se je odprla vrsta splošnih načelnih vprašanj ter se celo poziva k temu, da bi strpno reševali odprta vprašanja. Res je že skrajni čas, da vsi tako ravnamo.

V sindikatih se zato opredeljujemo do zdajšnje konfliktna situacije tako, da se zavzemamo za hitrejšo premagovanje odnosov in prakse, ki še vedno omogoča politični monopol, odločanje v zaprtih krogih in odtujenost političnega odločanja od samoupravne baze. Zavzemamo se za bolj demokratično prakso v kadrovski politiki, za polno odgovornost javnih delavcev pred javnostjo, za krepitev socialističnega javnega mnenja in za nadaljnji notranji demokratični razvoj političnih organizacij, ki imajo vse pomembnejšo vlogo.

VLOGA SINDIKATOV NE MORE BITI OMEJENA LE NA DELOVNE ORGANIZACIJE

Naše politično prizadevanje je zaradi tega usmerjeno predvsem v reševanje in konkretizacijo sklepov s sarajevskega kongresa samoupravljavcev, dokumentov ZK, sprejetih ustavnih dopolnil, razprave o

nadaljnjih ustavnih spremembah, o nadaljnjem gospodarskem razvoju, pa tudi v lastni usposabljanje, da bi lahko samostojni politični ustvarjali in odgovoren družbeni delavci.

Vloga sindikatov se ne more in ne sme omejevati le na delovne organizacije. Sindikati sodelujemo v graditvi celotne družbene in samoupravnih osnov, ki jih hočemo, da samoupravljavci preseže okvire delovne organizacije in postane resnično celovit družben odnos. Vpliv sindikatov bo prisoten tudi pri nadaljnji graditvi komunalnega skupščinskega in delegatskega sistema. Sindikati so bili sedaj poglaviti pripravilci volitev v zbere delovnih skupnosti. V prihodnje pa bo to vlogo sindikatov še določeneje opredelili. Če je oziroma naj bo naš politični sistem določenem smislu podaljšano združenega dela, potem je to na vloga sindikatov sama sebi umevna in tudi nujna.

V sindikatih bomo odločno vztrajali na dosledni rešitvi družbene in gospodarske reforme ter se z vsemi sredstvi upravljanja vsakršnim poskusom zaustavitve samoupravnega tok družbenega razvoja. To pa seveda terjajo sindikati, da nadaljujemo pospešujemo lastno reformno smerjo, smo jo začeli pred leti, odločeno pa zastavili zlasti z lanskim kongresom, ko smo sprejeli dokument o političnih ciljih in nalogah sindikatov Slovenije.

SLOŽNO SE LOTIMO POLITIČNIH PROBLEMOM DELOVNIH LJUDI!

To so nekatera ključna vprašanja tega trenutka in tudi sicer problemi delavcev in delavskega razreda danes. Zato nam ni treba izmišljati drugih, mimo delavcev in mimo njihovi v interesov.

V Sloveniji si v razdobju, smo sredi snovanja lastne države in samoupravne skupnosti, ne smemo in tudi ne moremo privoščiti razkosja in enotnosti. Zgodovina male slovenskega naroda nas učijo, so nas naši sovražniki že večkrat hoteli interesno in teritorialno razkosati, da bi lažje dali nad nami in nad slovenskim delavskim razredom.

Tudi danes bi bilo cepeljevo in razkosavanje ustvarjalnih protitvori interesov delavskega razreda, kajti fronta naprednih je objektivno mnogo širša tiste, ki se za tako sama uradno razglašajo. Zdraharsko obnašanje bi obenem pomenilo odmakniti od resničnih interesov delavskega razreda, od resnih problemov, ki nakopičeni zaskrbljujejo delovne ljudi danes, jih zadevajo in s katerimi vsak dan spopadajo. Dovolj imamo, da se lahko izkoplje iz sedanjih težav, toda premijih imamo, da bi jih smeli dobiti. Z optimizmom lahko pričakujemo nove uspehe, če bomo skupno, složno in odvisno ter s potrebnim medbojnim zaupanjem lotili problemov, katerih so že tolikokrat spregovorili delavci sami.

Predsedstvo RS
Predsedniki OS

DE spet v akciji: KAKO DO ZASLUŽKA 1000 DINARJEV?

Govorijo delavci Lesne industrije Javor Pivka

Delavce Lesne industrije JAVOR Pivka smo povprašali, kako ocenjujejo pobudo slovenskih sindikatov, naj bi znašali do konca leta najnižji zasluzki 1000 dinarjev mesečno za normalno delo v rednem delovnem času ter kje, po njihovem mnenju, v delovni organizaciji še obstajajo možnosti, da bi ta cilj čimprej dosegli. Odgovorili so:

Jakob ŠTAVAR, vodja hlodovne tračne žage; zaslužek okoli 1500 din, porabi ga skupaj z očetom, materjo in sestro, s katerimi živi (prvi z leve): „Nisem še slišal, da bi se sindikat v tem smislu zavzel za delavce,

prav pa je, če drži, kar pravite! Samo: ali se vam ob današnji drugini ne zdi, da bi minimalni zaslužek moral biti večji? Glede možnosti pa je takole: pri nas na žagi bi potrebovali vse novo, če naj bi proizvajali več in pa z nižjimi stroški. Kdaj pa bomo prišli na vrsto za modernizacijo, ne bi vedel povedati!“

Vida ROTAR, vodja strojev za razrez furnirja; z dvema „plačama“ — njena znaša okoli 1200 din, se preživlja tričlanska družina (druga z leve): „Prav je že, da je sindikat sprožil tako akcijo, ampak: kdaj bodo tudi „spodnji“ prišli na bolje,

če plače rastejo počasneje, „ot pa se bohoti draginja? V našem oddelku bi nedvomno dosegali več le v primeru, če bi ga korenito modernizirali. Poglejte: delamo s stroji, ki so v poprečju stari že 35 let. Trudimo se, pravega učinka pa ni!“

Ernest LIKAR, PK delavec na skladišču hlodovine na žagi; osebni dohodek okoli 1150 din; z ženo, ki se je zdaj zaposlila, preživljata štiri otroke (tretji z leve): „Prav je, kar hoče doseči sindikat, ampak: moral bi zagovarjati tudi določene razlike. Ni vseeno, ali dobi sto jurjev neki začetnik, ki je še mlad in poln moči,

ali pa jih z veliko mujo zasluži starejši, že zgaran delavec. Poglejte: 20 let delovne dobe imam, delo je garaško, da bolj biti ne more, ob vsakem vremenu sem pod milim nebom in kaj dobim! Upanje pa le ostaja: dobili smo viličarje in žago bodo menda popolnoma novo naredili. Če bo dovolj hlodovine, bom nemara delal manj težko, pa več naredil in bolje zaslužil!“

Janez TOMAŽIČ, pomočnik vodje proge v tovarni panelk, mesečno prejme okoli 1150 din in živi še pri starših (desno): „Zaslužek

1000 din, za katerega se zavzema sindikat, se mi zdi še znosen za začetnika, za samskega človeka. Kdor pa preživlja tudi družino, bi moral dobiti več! Naša tovarna za izdelovanje ivernih plošč je nova in umeščena. Zato je vse preveč zastojev, ki ne nastajajo samo zaradi tega, ker se vsi skupaj šele učimo, ampak tudi zaradi tega, ker žaga ne more dati takega vložka, kot ga potrebujemo. Kadar bo žaga preurejena in modernizirana in kadar se bo ugledila tudi proga za izdelovanje panelk, bi morali dosegati boljši rezultat in torej tudi višje zaslužke.“

Dobre volje ne manjka, ampak...

Čeprav 250 izmed 1400 delavcev Lesne industrije JAVOR Pivka zasluži manj kot tisočaka na mesec, vseeno vzorno skrbijo za standard delovnih ljudi. Zaključek modernizacije in stabilizacije gospodarjenja na vseh ravneh jim pomenita edino možnost, da bi najnižji osebni dohodek postopoma le pomaknili na raven, kot jo zahtevajo sindikati

Ce bi življenjski standard delavcev Lesne industrije JAVOR Pivka precenjevati zgolj po višini osebnih dohodkov, bi se pokazalo, da pri povprečnem zaslužku 1350 dinarjev v letošnjem letu kar 250 izmed skupno 1400 zaposlenih prejema manj kot tisočaka mesečno, kot sicer zahtevajo slovenski sindikati. Pri tem je treba vedeti, da JAVOR po akumulativnosti poslovanja sodi v zlato sredino naše lesnopredelovalne industrije in bi si torej lahko „privoščil“ višje zaslužke in s tem tudi manjše število zaposlenih, ki bi nesli domov manj kot sto starih jurjev na mesec.

Vendar navedeni podatki na srečo ponazarjajo le eno stran medalje, oziroma navajajo k enostranskim sklepom. Take osebne dohodke, oziroma tako stanje glede najnižjih zaslužkov namreč ugotavlja kolektiv, v katerem trenutno ne poznajo nobene (!) kritičnega stanovanjskega problema; kolektiv, ki tretjini zaposlenih, toliko se jih namreč vozi na delo, povrne stroške prevoza, vsem zaposlenim pa daje pravico do regresa za malico ali kosilo, kar pač kdo izbere. Za malico pa delavec plača iz lastnega žepa 1,5 din, za kosilo pa trikrat toliko.

Kakor podatki očitno kažejo, da JAVOR kompleksno in vzporedno razrešuje celoten splet vprašanj v zvezi z življenjskim standardom, je z druge strani res, da se s podobnimi rezultati lahko pohvali le malo drugih delovnih organizacij. Ob tem se seveda tudi sami trudijo, da bi čim-

prej tudi najnižje zaslužke pomaknili na vsaj 1000 din mesečno, vendar pa za to trenutno ne vidijo pravih možnosti. Pravzaprav: možnosti so, če bi vzeli nekaterim, da bi dali drugim, oziroma če bi začeli zamenjati neko drugo področje standarda, da bi več ostalo za osebne dohodke. Tega pa enostavno ne želijo storiti.

Ce so se v lesni industriji JAVOR odločili za navedeno politiko, pri kateri jim višina osebnega dohodka pomeni samo eno komponento skrbi za delovnega človeka, se zunanji opazovalci s tem lahko strinjajo ali pa tudi ne. Nepristranska sodba bi najbrž bila, da je bolj prav tako, kakor ravnajo zdaj, namesto da bi ob morebitnih visokih osebnih dohodkih „reducirali“ vse drugo. Takega mnenja sta tudi predsednik koordinacijskega odbora sindikata Franc SMRDEL in predsednik izvršnega odbora sindikalne organizacije obrata Pivka Edo BERGOČ, ki sta vsak s svojimi besedami povedala v bistvu isto:

„Ce bi gledali le na današnji dan, bi imeli vse možnosti, da takoj odpravimo zaslužke pod 1000 dinarjev. Glede na vloženi trud z ene in življenjske stroške z druge strani bi naši ljudje dejansko morali zaslužiti veliko več. Ampak: pogoji poslovanja, dela in gospodarjenja so taki, da nimamo kje vzeti sredstev, ne da bi se nam to že jutri maščevalo. Zato imamo raje nekaj nižje zaslužke, pa hkrati urejeno problematiko standarda. Modernizacija, ki je v teku in zaradi katere smo si tudi zategovali pasove, pa bo, vsaj kaže tako, kmalu začela dajati obresti tudi v obliki lažjega dela in boljših zaslužkov.“

POVSEM BREZ MOŽNOSTI?

Naj to pomeni, da je JAVOR trenutno brez slehernih možnosti za odpravo zaslužkov pod 1000 dinarjev?

„Ce pogledam naš gospodarski položaj, ki se najbolje kaže v zamrznjenih cenah izdelkov in pa v naraščanju cen osnovnih in drugih materialov, resnih možnosti za odpravo zaslužkov pod 1000 dinarjev trenutno ni!“ je odgovoril glavni direktor ing. Milan LUKMAN. „Tudi sedanje pogoje gospodarjenja bi z vidika odprave takih zaslužkov nekako še prenesli, če po eni strani ne bi postregali malodane vseh rezerv, saj smo od lani na letos npr. prešli na 42-urni delovni teden, oziroma če ne bi imeli obveznosti v zvezi z že izvedenimi investicijami in pa do tistih investicij, ki jih šele programiramo. Zato mi boste najbrž verjeli, da res nimamo kje vzeti, da bi trenutno nekaj rešili, jutri pa bi se nam maščevalo na raznih koncih in krajih.“

Sodim, da bo prav, če to misel malce razčlenim in utemeljim! V celoti podpiram priporočilo, oziroma zahtevo sindikatov glede odprave zaslužkov pod 1000 din. Vendar pa tega niti osebno, niti naš kolektiv ne razumemo kot zahtevo, ki bi jo bilo treba uresničiti za vsako ceno, ne glede na posledice. Moti pa me, da je tudi govorico sindikatov prej da kot ne mogoče razumeti, kot da nalašč vodilni ljudje v podjetjih tiščijo osebne dohodke navzdol. Nihče v naši tovarni se ne bi branil večjega zaslužka, če bi imeli pogoje, da bi ga lahko izplačevali. Povedal sem, da jih pri nas za zdaj nimamo in zakaj jih nimamo. Če bi torej enostransko „popravili“ samo zaslužke pod 1000 dinarjev,

toliko sredstev bi morda le še zbrali, bi pokvarili vsa delitvena razmerja. To bi bolj škodovalo kot koristilo, vsaj jaz tako mislim. Razen tega pri nas ni toliko problematičnem standard ljudi, ki prejemanje manj kot tisočaka, ampak standard delavcev, ki prejemanje nekje med 1100 in 1500 dinarji, ki imajo družine z več otroki in kakršni so pri nas v večini. Za te ljudi pa se sindikat ne zavzema, razen seveda, če računa, da se bodo z odpravo zaslužkov pod 1000 dinarjev avtomatično dvignili tudi ostali dohodki. Pogojev za to pri nas zdaj ni in jih tudi ne bo vse dotlej, dokler po eni strani ne bomo dokončali modernizacije in rekonstrukcije oziroma dokler o stabilizaciji ne bomo samo govorili, ampak

jo bomo tudi dosegli na vseh ravneh gospodarjenja v naši družbi.

Za konec pa samo to-le: po svoje se mi zdi tudi krivično, če v isti koš mečemo zaslužke ljudi, ki so zaposleni na zelo različnih delovnih mestih. Naš obrat v Prestranku je n.p.r. povsem moderniziran, pogoji dela pa taki, da boljši res ne morejo biti. Ali ne bi bilo krivično, če bi samo zaradi zahteve sindikatov prejeli najmanj tisočaka ljudje, ki delajo na toplem in celo v copatah, med njimi tudi veliko začetnikov, ko pa tolikšnega zaslužka ne moremo zagotoviti niti tistim delavcem, ki bi ga glede na pogoje dela in učinek zaslužili že zdaj, pa ga ne dobijo!?”

MILAN GOVEKAR

IZVOZNA PRIZADEVANJA TOVARNE MERIL SLOVENJ GRADEC

Obdržati tržišče

Slovenjegraška tovarna meril izvažata izdelke že od leta 1953. Večino proizvodnje, namenjene za izvoz, pošljejo v ZDA. Slovenjegraščani pravijo: izvoz je vse manj spodbuden in stimuliran!

Tovarna meril Slovenj Gradec je začela pošiljati svoje izdelke na tuja tržišča že 1953. leta, to je kar pred 18. leti. Izvoz je ta slovenjegraška tovarna povečevala iz leta v leto in širila tržišče. Zdaj izvozi že več kot polovico celotne proizvodnje. Letos bodo izvozili na tuja tržišča za okrog milijon dolarjev izdelkov, kar 92% celotne proizvodnje, namenjene za izvoz pa odpremi v Združene države Amerike, kamor izvažajo v glavnem lesno galanterijo. Zato nas je zanimalo, kakšen je položaj Tovarne meril Slovenj

Gradec po uvedbi 10% dodatne uvozne takse v ZDA. Direktor podjetja, Franjo Jurjec, je povedal, da poteka za zdaj izvoz v Združene države Amerike skladno z določbami sklenjenih pogodb. Prizadevali si bodo, da obdržijo tržišče Združenih držav Amerike, saj so bili po-

trebni dokajšnji napor, da so se Slovenjegraščani uveljavili na tem tržišču in nedvomno bi bila velika škoda, če bi si to tržišče „zapravili“, še zlasti zavoljo tega, ker je v Združenih državah Amerike dokajšnja konkurenca tudi pri prodaji lesne galanterije, največji konkurenti pa so prav Japonci. Jasno je, da Tovarna meril Slovenj Gradec sama problemov okrog uvedbe 10% dodatne uvozne takse ne bo rešila oziroma sama tega novega bremena ne zmore, zlasti tudi zategadelj, ker cene izdelkov, ki jih namenjajo za izvoz, ne morejo spreminjati kar čez noč. Bolj pesti Tovarno meril Slovenj Gradec nenehno zviševanje cen reprodukcijskih materialov in s tem v zvezi stroškov poslovanja, kar vse vpliva, da skladno z večanjem obsega proizvodnje, s povečevanjem produktivnosti in boljšim gospodarjenjem ne raste tudi dohodek delovne organizacije in osebni dohodki zaposlenih.

In še na nekaj opozarjajo v Tovarni meril Slovenj Gradec: izvoz je vse manj spodbuden in stimuliran. Zato bi morali pristojni organi v republiki in zvezi kar najhitreje proučiti možnosti

NAŠ IZVOZ IN UVOZ

V prvem polletju letos je izvoz iz Slovenije narasel za 3,1 odstotka glede na lanskega, medtem ko je proizvodnja narasla za 11%.

Za veliko več pa je letos narasel uvoz, ki se je v primerjavi z lanskim povečal za 28,5%. V zvezi s tem se je tudi primanjkljaj trgovinske bilance Slovenije povečal od lanskim 1398 milijonov dinarjev na 2322,5 milijona dinarjev. Zlasti uvoz s konvertibilnih področij je še vedno precej večji od izvoza, saj znaša stopnja pokritja izvoza nad uvozom na to področje komaj 42,9%. Izvoz v vzhodne države se je nekoliko povečal, čeprav je le četrtina našega izvoza usmerjena na klirinško področje, tri četrtine pa na konvertibilna področja. Povečal se je tudi neblagovni devizni priliv, ki je dosegel vrednost 1.019,1 milijona dinarjev. Največje povečanje je bilo doseženo pri prodaji blaga z 10-odstotnim popustom za tuja plačilna sredstva. Na drugi strani pa se je povečal tudi odliv tujih deviznih sredstev, ki je za 48,8% večji od lanskega.

SLOVENSKE KONJICE

Podjetje „ELEKTRO-RADIO“ v Slovenskih Konjicah se je ob koncu avgusta preselilo v večino svojih delavnic v nove prostore, ki jih je dobilo od tovarne usnarjskih strojev „KOSTROJ“. Dobra dva meseca so jih preurejali in popravljali ter usposabljali za svojo dejavnost. Večino del so opravili delavci podjetja v prostem času, s čimer so pripomogli, da so bili denarni stroški obnove in preurejanja precej nižji. V novem obratu bodo imeli dovolj možnosti, da se bodo lahko uspešno razvijali in širili v skladu s potrebami ter delovnimi nalaganji in programi.

V. L.

Vedno na zalogi bogata kolekcija damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. Na voljo so tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

Torej, v Modni hiši oblačila za ženo, moža, hčerko in sina!

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

EXCORRADO

TONIC WATER

... v jugoslovanskih sindikatih

PREDLOG ZA IZKLJUČITEV DR. VESELICE

HRVATSKA

Ob prisotnosti Jure Bilića, člana Izvršnega komiteja Predsedstva ZK in Milutina Baltića, predsednika sindikatov SR Hrvatske, je bila v Zagrebu seja republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva, na kateri je bil:

- določen datum (28. in 29. januar 1972) in dnevni red I. kongresa sindikata delavcev industrije in rudarstva Hrvatske;
- sprejet osnutek poročila o delu tega republiškega odbora v času od III. skupščine;
- obravnavan aktualni politični in družbeno-ekonomski položaj, mimo tega pa je bilo Svetu ZSH predloženo, da iz svojih vrst na prvi seji zaradi šovinistične dejavnosti izključi dr. Marka Veselico.

ZBOR EVROPSKIH PROSVETNIH DELAVCEV

SVET ZSJ

Predsedstvo Centralnega odbora sindikata delavcev družbenih dejavnosti Jugoslavije je na svoji zadnji seji obravnavalo tudi priprave za evropski zbor predstavnikov sindikatov in strokovnih društev prosvetnih delavcev, ki bo od 16. do 21. oktobra v Dubrovniku. Ocenilo je, da se te priprave uspešno zaključujejo. Sodelovanje na tem zborovanju je doslej prijavilo 21 organizacij iz 16 držav, ki bodo nanj poslale okoli 55 predstavnikov. Pričakujejo še prijave iz nekaterih evropskih držav, ki sedaj še niso najavile svojega sodelovanja.

DOKLEJ PO JUS

Gospodarstvo lahko razbremeni le omejitve porabe ● Kakšna bo nova davčna politika

Splošnih političnih zahtev o razbremenitvi gospodarstva imamo že polna ušesa. Gospodarstvo bi lahko resnično in učinkovito razbremenili le, če bi sprejeli konkretne programe stabilizacije raznih področij družbene porabe. Pri tem bi morali tudi točno povedati, od katerih apetitov se je na posameznih ravneh družbene odločanja treba posloviti, da bi z zmanjšanjem prispevkov in drugih dajatev povečali akumulativno sposobnost gospodarstva. O tem ni več dilem. Odprto pa ostaja vprašanje, kako v okviru sedanjega mehanizma prispevkov in davkov sploh priti do učinkovitih programov razbremenitve. Ta sistem je namreč postavljen povsem linearno in „nevtraln“, ne glede na davčno sposobnost posameznih delov gospodarstva. Rezultat takšnega „obdavčevanja po JUS“ pa je, da so akumulativne gospodarske organizacije relativno manj obremenjene kot tiste, ki komaj dihaajo. Vendar pri tem ne gre za zavestno akcijo družbe, s pomočjo katere naj bi pospešili nadaljnjo diferenciacijo gospodarstva, da bi akumulativne dejavnosti postale še akumulativnejše in da bi nesposobne dele gospodarstva počasi ukinili, ampak za nesposobnost družbene nadstavbe, da bi naredila red v gospodarstvu. V programih razvoja za naslednje petletno obdobje, posebno v okviru večjih mest in industrijskih središč, so sicer že določeni tako imenovani nosilci bodočega razvoja in akumulacije ter opredeljene rešitve za panoge, ki bodo očitno stagnirale. Vse to pa je še vedno brez kakršnekoli zveze z davčnim sistemom.

Slej ko prej pa bo nujno treba načrte družbene razvoja vseh samoupravnih skupnosti uskladiti tudi z novo davčno politiko – če res

želimo gospodarstvu zagotoviti zdrav ekonomski razvoj. Razgovori o novem davčnem sistemu namreč kažejo, da bo na tem področju prišlo do pomembnih sprememb, ki naj bi omogočile večjo diferenciacijo in ponovno razdelitev davčnih obveznosti. Tako je novost predlog, naj bi uvedli davek na dodatno vrednost. Ta davek bi pozitivno vplival na spodbujanje zunanjetrgovinske menjave, omogočil pa bi tudi elastičnejšo politiko določanja notranjih cen. Novost je tudi predlog, da prispevki ne bi več obremenjevali samo osebnih dohodkov, ampak celoten rezultat dela – dohodek, dobiček ali pa sklade. Tudi samo delna nadomestitev obdavčenja osebnih dohodkov z obdavčenjem celotnih sredstev podjetja bi že privedla do bolj enakomerne obremenitve gospodarstva, saj bi podjetjem pobrala tudi del ekstra profita in rente, ki si ga zdaj pridno delijo za osebne dohodke. Na področju obdavčenja dohodkov od premoženja, prometa nepremičnin in osebnega dela strokovnjaki ne predvidevajo kakšnih novih rešitev. Napovedujejo samo postritve in odpravo nekaterih pomanjkljivosti. Novosti novega davčnega sistema so torej že vidne, vendar pa nastaja precej počasi, ker se morajo o mnogih vprašanih davčne politike dogovoriti republike in pokrajine. Enotno tržišče zahteva tudi enotno davčno politiko.

Dogovor o enotnih kriterijih obdavčevanja je zato nujen, ne glede na to, ali jih bomo določili na ravni federacije na posvetovanjih z republikami ali pa jih bo uzakonila republiška zakonodaja, medtem ko bi enotnost zagotovili z medrepubliškimi dogovori.

V. B.

Raje po cesti in zraku

Na seji delavskega sveta ŽTP Beograd so proučevali rezultate poslovanja v prvem polletju in izrazili zaskrbljenost, ker se potniki vse bolj opredeljujejo za avtobuse pa tudi za letala. Vse pogostejše nesreče in trčenja na progah so zmanjšali število potnikov v vlakih. ŽTP Beograd je v prvih šestih mesecih t. l. prepeljalo samo 26 milijonov potnikov ali okoli 5 % manj kot v istem obdobju lani. Manj potnikov, zelo majhno povečanje prevoza blaga, posebno pa občutno povečanje stroškov poslovanja zaradi podražitve vagonov, lokomotiv, opreme, so povzročili izgubo v višini 90,7 milijona dinarjev. Zaradi tega bodo bližnji sejo delavskega sveta ŽTP Beograd posvetili samo vprašanju varnosti, poudarjeno pa je zlasti bilo tudi, da bo nujno potrebno zmanjšati zamude vlakov in izboljšati udobnost potovanja. —K

TE DNI SO REKLI

TONE KROPUŠEK, predsednik RK ZSS, v govoru na drugem srečanju delovnih kolektivov škofjeloške občine:

„Prav sedaj smo sredi najhujše bitke za družbeno in samoupravno usmerjanje delitve dohodka in osebnih dohodkov. Imamo zakon o tem, podpisali smo družbeni dogovor, po panogah je pripravljeno 73 samoupravnih sporazumov. Med njimi je že 43 takšnih, da smo v sindikatih soglasni z njimi in te dni jih bo potrdila verifikacijska komisija, kar pomeni, da jih bo mogoče uveljaviti v praksi.

V snovanju in dopolnjevanju samoupravnih sporazumov sodeluje več tisoč ljudi iz delovnih organizacij. Zedinili smo se, začeli s temi sporazumi delovne skupnosti odpravljati najrazličnejše nepravilnosti v politiki in nepolitiki delitve dohodka. Izhajamo iz načela, da je ustvarjeni dohodek odvisen od več faktorjev: od živga dela, od minulega dela, od pogojev gospodarjenja, ki si jih delovne organizacije seveda ne predpisujejo same in od razmer na tržišču. Zato hočemo vgraditi v sporazume tudi nekaj prvih družbenega vpliva na delitve dohodka.

Samoupravljavci se sporazumevajo o nekaterih osnovnih pravih obnašanja pri delitvi dohodka, ki mora biti pogojena le z ustvarjenim dohodkom in ki naj zagotovi enako plačilo za enako delo. Koliko problemov in nerešenih vprašanj je na tem področju, občutimo šele sedaj, ko smo od načelnih parol stopili na teren konkretnega samoupravnega urejanja delitvenih razmerij.

Reči moram, da delavci soglasno pozdravljajo prizadevanja za večji samoupravni red na tem področju. Vsi, ki si redno prizadevamo uresničiti načela ustave, sklepe Zveze komunistov in sindikatov glede usmerjanja dohodka, odprtih rok in rade volje sprejemamo kakršnokoli pomoč pri tem. Še več! Ustvarjalno akcijo vseh celo terjamo... Odločno pa zavračamo že kar preveč razpaseno prakso, da nas nekateri posamezniki čakajo z zamegljenimi teorijami v lastni konstrukciji za vogalom, kot s krepelcem v roki, da bi zanikali vse doslej spoznane in storjene.

Odpor zoper prizadevanja samoupravljavcev in sindikatov najdemo tudi v nekaterih delovnih organizacijah, bolje povedano pri tistih posameznikih, ki se bojijo, da jim sklenjeni samoupravni sporazum ne bo priznal njihovih neupravičeno visokih in nezaluzenih osebnih dohodkov. Ob vsem tem želim posebej poudariti sledeče: Do sedaj predloženi samoupravni sporazumi kažejo, da je neupravičena kakršnokoli bojazen, da bi se delavcem na osnovi samoupravnega sporazuma zmanjšali osebni dohodki. Zlasti je neupravičena takšna bojazen tam, kjer dobro gospodarijo in kjer dohodkov že doslej niso delili neupravičeno. Samoupravni sporazumi naj zagotovijo pošteno plačilo za pošteno delo, za to pa morajo poskrbeti predvsem sami delavci – samoupravljavci.

P. T.

Fakulteta za socialne delavce

Sekretariat za zdravstvo in inštitut za socialno politiko iz Beograda predlagata, naj bi uvedli nov sistem izobraževanja socialnih delavcev na univerzitetni ravni. To bi lahko dosegli na tri načine: z osnovanjem posebne visokošolske inštitucije (fakultete ali visoke šole za socialne delavce), z otvoritvijo posebnega oddelka na eni od sedanjih družboslovnih fakultet ali pa z organiziranjem strokovnega izpopolnjevanja socialnih delavcev z medfakultetnim poukom. Poleg tega predlagajo tudi uvedbo dopolnilnega izobraževanja in specializacije strokovnjakov, ki delujejo na področju socialne zaščite.

Potrebna je podrobnejša izdelava koncepta

Na rob posvetovanju o samoupravnem in družbenem dogovarjanju v komuni, ki je bilo v Osijeku 16. in 17. septembra

Samoupravno sporazumevanje in družbeno dogovarjanje, kot samoupravni način urejanja vprašanj splošnega in posebnega družbenega interesa, se že dalj časa uveljavlja v naši samoupravni praksi. Številni družbeni dogovori o urejanju delovnih pogojev, katerih iniciatorji so bili slovenski sindikati, družbeni dogovor o usmerjanju delitve dohodka in osebnih dohodkov ter na njem utemeljeni samoupravni sporazumi predstavljajo prve zametke uveljavljanja družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja tudi v naši republici.

V drugih socialističnih republikah je bilo v zadnjem času sproženih več iniciativ za ure-

janje posameznih vprašanj na načelu solidarnosti z družbenim dogovorom oziroma samoupravnim sporazumom. Največjo prisotnost teh iniciativ je moč opaziti v občinah Osijek, Zenica, Kula, Zagreb, Niš, Split, Bor, Leskovac, Mostar, Titovo Užice, Tuzla, Stara Pazova, Beograd, Sarajevo in drugod. Sklenjeni družbeni dogovori zadevajo številna področja zadovoljevanja življenjskih potreb delovnih ljudi v komuni in krajevni skupnosti. Gre za akcije, usmerjene v zagotavljanje socialne varnosti delovnih ljudi, občanov, potrošnikov, ki se uresničujejo na področju zaposlovanja, odpiranja novih delovnih mest, izobraževanja novih

kadrov iz delavskih družin, zaščite in vzgoje predšolskih otrok, v izboljševanju položaja upokojencev, bolnih in onemoglih delavcev, v razvijanju kulturnega življenja, hitrejšem reševanju stanovanjskih vprašanj, vprašanj družbene prehrane, zdravstvene zaščite, rekreacije otrok in odraslih, urejanju odnosov med delovnimi organizacijami in občani – potrošniki itd. Skratka, sprožene iniciative za sklenitev družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov zadevajo ves spekter vprašanj, ki so izjemno pomembna za življenje delovnega človeka in njegove družine.

Omenjene izkušnje so služile kot osnova za prvo jugoslovansko posvetovanje o samoupravnem in družbenem dogovarjanju v komuni, ki je bilo sredi tega meseca v Osijeku. Posvetovanje so organizirali svet Zveze sindikatov Jugoslavije, zvezna konferenca „Krajevna skupnost in družina“, občinski sindikalni svet Osijek, občinska konferenca Socialistične zveze delovnega ljudstva Osijek in skupščina občine Osijek. V delu posvetovanja je sodelovalo okoli 300 predstavnikov sindikatov, Socialistične zveze, občinskih skupščin, krajevnih skupnosti, delovnih organizacij, potrošniških svetov in drugih družbenopolitičnih organizacij.

Po uvodnem referatu predsednika Zveze sindikatov Jugoslavije tovariša Dušana Petrovića-Saneta, ki je opredelil globalne vidike nadaljnega procesa družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja ter pomen tega procesa za utrjevanje družbenoekonomskega položaja delovnih ljudi na samoupravnih osnovah, se je razvila živahna razprava. Razpravljavci so zlasti težili oceniti doseženo aktivnost na tem področju in ob tem ugotavljali številne pozitivne pa tudi nega-

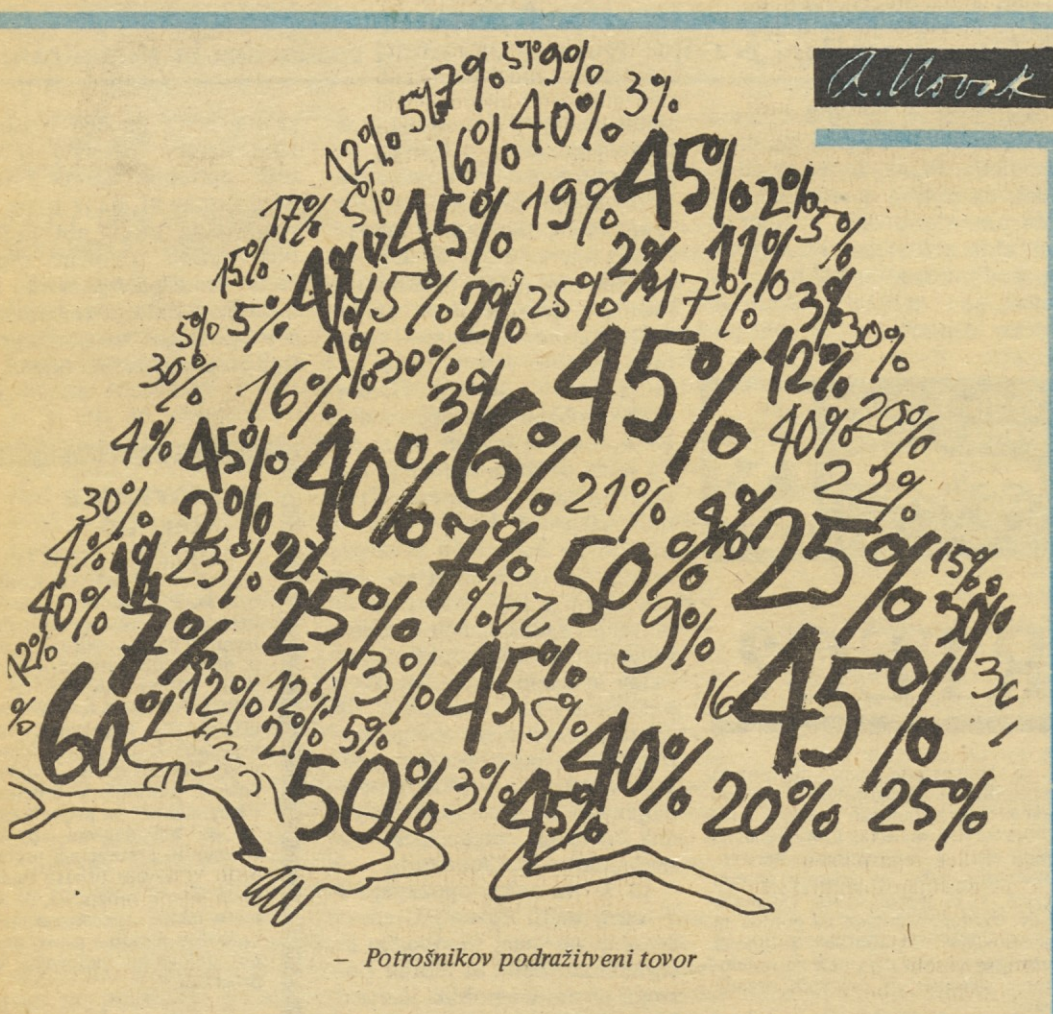
tivne izkušnje. Tako je bilo ugotovljeno, da so samoupravni sporazumi in družbeni dogovori postali kvalitetno nov način povezovanja in samoorganiziranja delovnih ljudi ter njihovih delovnih organizacij na temelju socialistične solidarnosti, da se na ta način učinkovito nadomešča državno odločanje o vseh pomembnih vprašanih za življenje delovnih ljudi in drugo.

Pomemben prispevek k uspehu posvetovanja je dala razprava tovariša Edvarda Kardelja, ki je dosežanja, na posvetovanju obravnavana prizadevanja o nadaljnjem razvijanju samoupravnega in družbenega dogovarjanja v komuni ocenil kot pozitivna, kot edino realno pot, po kateri se bo izboljšal materialni in družbeni položaj delavskega razreda. Tovariš Edvard Kardelj je samoupravne in družbene dogovore opredelil tudi kot učinkovit način hitrejšega odpravljanja v naši praksi nastalih socialnih razlik med delovnimi ljudmi.

Na osnovi gradiv in razprave na posvetovanju je mogoče zaključiti, da je praktično uveljavljanje ustavnih amandmajev, zlasti XXI. in XXII. amandmaja v procesu uresničevanja. Dosežanje iniciative na tem področju so toliko pomembnejše, saj predstavljajo v praksi že preizkušeno osnovo za pripravo na drugo fazo ustavnih sprememb (spremembe v skupščinskem sistemu). V ravnokar sprejetih ustavnih dopolnilih določen družbenoekonomski položaj delavca v združenem delu in v celotnem procesu družbene reprodukcije terja bistveno preoblikovanje skupščinskega sistema, njegovo prilagoditev novemu položaju delavca, ki naj postane tudi v življenju komune in krajevske skupnosti nosilec samoupravnega odločanja.

P. T.

A. Novak

— Potrošnikov podražiteni tovor

PODOBE NAŠEGA ČASA

— Kaj kažejo računi?
— Tonemo!
— Ni več nobene poti?
— Nobene!
— Kam pa zdaj z delavci? To bo vroče!
— Treba bo potrpati na republiške rezerve in pri banki za sanacijski kredit. Sicer pa tako kot drugod v takšni situaciji: prekvalifikacija in odpusti.
— Pa mi? Si kaj misliš na to? Kaj če nam kdo stopi na prste?
— Ne boj se, ni se še razvedelo. Še je čas, da se razgledamo. Zdjaj ko je povsod megleno, ne mislim na vrat na nos zapirati trgovine. Mislim sem, da bi kakšno leto stvar še vlekli, potem šele sli vsak po svoje.
— A kdo bo povedal ljudem?
— Bi imel rad štrajk in si nakopal politike na vrat?
— Ne, to ne!
— Jaz tudi ne!
— Aha, razumem! A kam misliš iti?
— Navzdol že ne, brez skrbi! Razgledati se mislim

na istem nivoju. Če pa ne bo nič, bom šel na svoje.
— Za potnika?
— Če bi se dalo, za zastopnika. Samostojen si, a to je veliko vredno. Ne trpm, da mi kdo gleda pod prste. Razen tega tudi še ni jasno, kako bodo potnike strpali v samoupravne sporazume. Pa ti, kam bi šel ti?
— Ne boš verjel: kam v upravo.
— Menda ne! Pa si ja že

imaš tudi z banko, ljudmi iz gospodarstva in drugih struktur. Prvi zveš, kdaj so razprodaje, kakšni so pogoji za te ali one kredite in še druge takšne zanimive stvari. Skratka: v upravi si pri viru informacij, to pa veliko pomeni — seveda, če znaš svoje znanje prav izkoristiti.
— Glej ga glej, kdo bi si mislil kaj takšnega o tebi! Kaj misliš s tem: „izkoristiti“?

sopisa, ki bi ga zdaj ne gledal.
— Prava reč! Sicer je pa veter že začel vleči v drugo smer. Občina ga brani, vsega pa so zdaj krivi novinarji, tako kot vselej, ko stoji oblast za lumparijo.
— Kakor veš! Jaz ne bom nikomur branil, da gre, saj tu ni več kaj čakati. Kam kdo gre, to je njegova stvar. Pošteno pa bi bilo, da bi se med seboj informirali, kje je kaj uporabnega, da ne bomo še takrat viseli tu, ko bo likvidacija. Še malo ne zavadam tistim, ki bodo obseleli. Najprej jih bo dobil v klešče prisilni, nato pa še delavci.
— Kaj bo kdo obsedel?
— Kar nas je iz ožjega, najbrž ne. Ta bi bila lepa, če bi se zdaj začeli gristi, ko nam gre res za nohte. Tistega razgretga Tineta in Stefana, ki sta se kot partija in sindikat kar naprej zaganjala v nas, bi jaz pustil v kaši, če se strinjate. Naj občutita, da se z glavo že ne da skozi zid.
— Posebno, če je ta zid naš kolegij, ne?
— Ja, res je! Spet se je izkazalo, da se ne damo kar tako, pa čeprav gre vse k vrugu.
— Le v slogi je moč!
— Ja, le v slogi! Drug drugemu moramo pomagati, pa bo vse dobro.

VINKO BLATNIK

Klepet kapitanov

ne želiš miru in stranskega tira?
— Kakšen stranski tir! Po mojem dobiš lahko šele v upravi pravi pregled nad stvarmi. Vse prvi zveš: kod bo stekla kakšna cesta, kje se bo kaj gradilo, katere črne gradnje se bo legaliziralo, kakšna obrt ima kje perspektivo, koliko ima kdo pod palcem in same takšne koristne stvari. Dobre zveze

— Kaj se delaš? Že vrabci čivkajo, da projektantske organizacije z odstotki plačujejo pravočasne informacije o tem, kakšne bodo kje investicije, lastniki zemlje, kje bodo zazidalne površine, obrtniki, katera dovoljenja...
— Jaz bi se pa ne upal spustiti tako daleč. Samo pogled, kako se je zgodilo s piranskim Česarjem. Ni ča-

SO ZAČASNE UPRAVE RES KORISTNE?

Kaznovani samoupravljavci

Ko se je kolektiv poslovne enote Zavarovalnice Sava v Postojni samoupravno organiziral in se zavezal za odpravo slabosti, ki jim je, po mnenju tamkaj zaposlenih, botroval direktor poslovne enote, so v ljubljanski upravi zavarovalnice in v njenem centralnem delavskem svetu direktorja sicer odslovili, hkrati pa so postojnskega kolektiva za kake štiri mesece vzeli samoupravne pravice in uvedli začasno upravo.

Zakaj? Ze lani so samoupravni organi in vodstva družbeno-političnih organizacij v postojnski poslovni enoti zavarovalnice Sava opozarjali, da njihov direktor zanemarljivo delo in da s svojimi odločitvami škoduje prizadevanju kolektiva za boljše poslovanje in ureditev samoupravnih odnosov. Pogovarjali so se z njim in ko prepričanje ni zaleglo, so novembra 1970 povedali generalnemu direktorju v Ljubljani, da zahtevajo resnično samoupravo. Kmalu potem je svet enote sklenil, da bo centralnemu delavskemu svetu predlagal, naj razreši direktorja poslovne enote. Takrat so se začele težave. Decembra je svet enote odstavil direktorja, nekaj dni kasneje pa je o tem sklepu razpravljala centralni delavski svet, potrdil odločitev sveta enote in hkrati proti volji postojnskega kolektiva ukinil samoupravljajanje v tej poslovni enoti.

Od tedaj pa do 1. maja letos je začasna uprava — v kateri so bili trije člani, vsi iz drugih poslovnih enot — ne da bi se posvetovala s samoupravljavci, samostojno in po direktivah iz ljubljanskega centra uveljavljala svoj prav.

Vprašanje, zakaj so ustanovili začasno upravo, pa je ostalo odprto. Iz pisma, ki ga je Alojz Poljanšek, vodja službe pravne pomoči pri republiškem svetu Zveze sindikatov poslal komisiji za samoupravljanje republiškega sveta.
„Po členu 94. temeljnega zakona o podjetjih lahko delavski svet podjetja razpusti organe upravljanja dela podjetja in imenuje v tem delu začasno upravo. Tak sklep lahko sprejme le tedaj, če organ upravljanja dela podjetja deluje v nasprotju s predpisi in določbami statuta ter drugih splošnih aktov podjetja, ali sprejme akte, s katerimi povzročajo škodo podjetju kot celoti. Statut zavarovalnice Sava predvideva v svojem 69. členu možnost uvedbe začasne uprave, če bi zaradi nedelavnosti organa upravljanja v enoti močno trpel ugled zavarovalnice ali bi bila huda nevarnost, da bi nastala večja škoda; takrat delavski svet na predlog upravnega odbora razreši vse ali posamezne organe upravljanja v enoti in uvede začasno upravo.“ V konkretnem primeru pa je bila začasna uprava uvedena zaradi spora med dvema nasprotujočima si skupinama v tej poslovni enoti. Komisija zavarovalnice je v svojem poročilu z dne 25. februarja 1971 ugotovila, da obstajata dva tabora, in sicer tisti, ki

je na strani direktorja poslovne enote in ki ga podpirajo zunanji sodelavci ter šef zavarovanja oseb; na drugi strani pa je ves interni del poslovne enote, se pravi delovne skupnosti v Postojni. V takem primeru pa uvedba začasne uprave ni v skladu s pogoji, ki jih predvideva določilo člena 94. temeljnega zakona o podjetjih, ker organi samoupravljanja te enote niso uveljavljali svojih pravic v nasprotju s predpisi in določbami statuta ter drugih splošnih aktov.“

Samoupravljavci v postojnski zavarovalnici so sprva menili, da bo centralni delavski svet razumel in podprl njihove težnje, ko pa je le-ta sprejel sklep o začasni upravi, so mnogi izgubili zaupanje v samoupravljanje.

KAJ JE STORILA ZAČASNA UPRAVA?
Še ob koncu lanskega leta so v ljubljanski centrali hvalili delovne

uspehe poslovalnice v Postojni, in celo tedaj, ko so razveljavili njihovo samoupravljanje, niso mogli z ničemer dokazati, da so samoupravni organi povzročili kakršnokoli škodo. Takrat tudi nihče ni dejal, da notranja zakonodaja poslovne enote ni v skladu s težnjami po samoupravljanju. In vendar je začasna uprava skušala spremeniti pravilnik o delitvi osebnih dohodkov in uveljaviti reorganizacijo poslovanja; pripravila pa je tudi akt o novi sistematizaciji delovnih mest, s katerim so ukinili delovno mesto šefa oddelka kmetijskega zavarovanja, na katerem je delal predsednik sveta enote, ki so ga kasneje imenovali za referenta.

To pa bi bilo skoraj vse, kar je storila začasna uprava.

IN KAJ SEDAJ?
Medtem so se delovni in samoupravni spori sprevrgli še v sodne spore. Ne glede na to, kako se bodo

te razprave končale, lahko že sedaj ugotovimo, kaj je škodljivega ali koristnega prinesla začasna uprava.

V postojnski poslovni enoti so mi rekli:
„Teja nismo delali zaradi lastnih koristi, za višje položaje ali za boljše plače; le red smo hoteli v lastni hiši in nič drugega. Pa so nas kaznovali in lahko si mislite, kakšen je naš današnji odnos do samoupravljanja.“

In koristi? Kaže, da imajo k v tisti ljudje v podjetju, ki so samoupravne težnje postojnskega kolektiva ocenili kot anarhijo in so skušali z začasno upravo „spametovati upornike“ in uveljaviti takšne odnose, v katerih bi bilo samoupravljanje le podaljšek roke vodilnih uradnikov. Teh svojih teženj tudi niso kdove kako skrivali. Kolektiv, ki so mu vzeli samoupravne pravice, je pač moral molčati, čeprav je vedel, da je brez krivde kriv. JANEZ VOLJČ

PORTRETI IN SREČANJA

Že deseto leto je triinpetdesetletni MARJAN IGLIČ zaposlen v Ljubljana transport. Povedal je, da je zdaj referent za obracun gostinske enote, vendar pa tega dela ni opravljal ves čas. Najprej je bil vodja propagandne službe, nato je delal v komercialni, bil pa je tudi šef recepcije novega hotela.

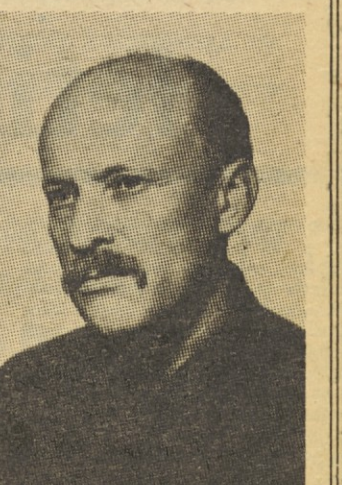
radiotelegrafista, zatem prometno komercialno JDŽ, nazadnje pa še državni izpit za višjega komercialista.“

„Kakšno delo vam je najbolj ugajalo?“
„Delo trgovskega potnika je zelo pestro, a tvegano, ker si plačan po učinku. Poleg tega pa sem imel težko operacijo in sem se moral redno

radi plačila. Srečen bi bil, če bi vsi ne gledali na vrsto dela dali družbi to, kar od nje dobijo.“

„Kakšne so razlike med delavstvom včasih in zdaj?“
„Včasih je delavec veliko vložil v delo zaradi svojega obstoja, česar za zdaj ne bi trdil, ker imajo delavci relativno veliko več pravic in materialnih dobrin, kot so jih imeli nekoč. Danes sto-

gobe in še zdaj včasih rad zaplešem. Doma pa se ukvarjam z živalmi: s psom, mačko in tremi muckami, ki so pred mesecem dni pogledale na svetlo. Poleg tega pa sam popravljam naš stari avto...“
„S katerim se že dve leti vozimo?“ je dodala njegova živahna hčerka.
Vrtala sem dalje: „In vaše družinsko življenje?“

„Kdaj ste bili v življenju najbolj srečni in kdaj najbolj razočarani?“

Zamislil se je:
„Velikokrat sem doživel srečo, pa tudi razočaranje se ni manjkalo. Ne morem opisati trenutka radosti, ko sem po enoletni internaciji spet videl svoje starše in Ljubljano. Hudo pa mi je, da ljudje, ki si pridobijo položaje, pozabljajo, da so zrasti iz delavskih vrst; pa tudi, ko vidim, da med delom in dohodki delavcev ni usklajenosti.“

HOJKA IVANUŠ

IVAN KRAMER, PREDSEDNIK OSS CELJE:

Članstvo podpira naša prizadevanja

Druga konferenca celjskih sindikatov bo pomenila obračun njihovega dela od lanskega novembra, ko so si na svoji prvi konferenci zadali vrsto pomembnih nalog, hkrati pa bo to priložnost, da odkrito spregovorimo o vprašanjih, ki sedaj tarejo delovne ljudi in da se skupaj dogovorimo o usmeritvi prizadevanj.

Tehtne, realne ocene političnega delovanja sindikatov ni lahko dati. Rezultate tega delovanja je največkrat težko prikazati oziroma dokazati tako, da bi to bilo nekako otipljivo. Vendar pa je včasih tudi takšna otipljivost možna, še posebej, če gre za prizadevanja, ki jih lahko na en ali drug način ocenimo tudi s številkami. Usklajevanje interne zakonodaje s XV. ustavnim amandmajem zvezne ustave oziroma s XIII. ustavnim amandmajem naše republike ustave je recimo, glede kakovosti možno oceniti samo s političnimi merili, lahko pa s čisto konkretnimi številkami navedemo, koliko delovnih organizacij je to usklajevanje že opravilo, koliko pa še pripravljajo to usklajevanje, ali pa se ga morda niti še ni lotilo. Tudi takšni številčni podatki so seveda lahko del neresne obračuna, v kolikšni meri smo v nekaterih prizadevanjih uspeli, ali pa pogoreli.

Dosedanja prizadevanja celjskih sindikatov niso bila vedno dočakana s splošnim aplavzom. Dejstvo je, da smo pri nekaterih naših prizadevanjih naleteli na nezaznane in celo na precejšnje odpore. Vendar pa kaže poudariti tudi to, da so ta nezaznana in odpora sčasoma — razmeroma celo zelo hitro — skopneli in izginili. Naši argumenti so bili pač tako močni, da se jim nihče ni mogel dalj časa zoperstavljati. Tako je bilo, recimo, leta 1968, ko smo kot prvi začeli z akcijo, da najnižji še sprejemljivi osebni dohodki za dobro opravljeno delo v rednem delovnem času ne bi smeli biti nižji od 600 dinarjev mesečno. Takrat smo morali poslušati najrazličnejše očitke, tudi takšne, da smo demagogi. Ti očitki pa so hitro postajali vse tišji, dokler sploh niso izginili. S podobnimi akcijami smo tudi pozneje nadaljevali, seveda na ustrezno višji ravni osebnih dohodkov, ki jih v danem času ocenjujemo kot še sprejemljive. To akcijo nadaljujemo tudi sedaj, ko se borimo,

da bi čimprej odpravili dohodek izpod 1000 dinarjev. Zavedamo se, da bomo v teh prizadevanjih naleteli — in to se tudi že dogaja — na celo vrsto težav, ki niso izmišljene. Lahko pa že sedaj rečem, da v vseh delovnih organizacijah zelo resno razmišljajo in si zelo resno prizadevajo, da bi ta cilj — 1000 din kot najnižji osebni dohodek — čimprej dosegli. To pa po mojem tudi pomeni, da sindikati v nobeni akciji ne smemo izgubiti zaupanja v uresničljivost naših prizadevanj samo zato, ker trenutni položaj pač ni ugoden za to uresničitev.

Prepričan sem, da zaupanja v uresničljivost naših prizadevanj ne kaže izgubljati še posebej zato, ker si v sindikatih nikoli ne zastavljamo ciljev in nalog, ki ne bi bile realne oziroma uresničljive. Vedno prevzemamo le takšne naloge, za katere imamo dovolj argumentov, da jih — seveda ob angažirani podpori vsega našega članstva — zares lahko izpolnimo.

Globoko sem prepričan, da to realnost odraža tudi naš predlog akcijskega programa. Ne dvomim, da bo članstvo ta program, ki ni samo program občinskega sindikalnega sveta, temveč program vseh naših organizacij — sprejelo kot svoj program, dopolnjen in prilagojen specifičnim potrebam posameznih organizacij. Potrđitev za to prepričanje je dejstvo, da je članstvo sprejelo kot svoj tudi akcijski program naše prve konference — ne nazadnje najbrž zato, ker je bil konkreten in realen.

Ivan KRAMER, predsednik Občinskega sindikalnega sveta Celje

PROBLEMI CELJSKEGA GOSPODARSTVA

Integrirati prizadevanja za napredek

Celjski sindikati bi radi ustvarili vzdušje za integrirana prizadevanja za napredek gospodarstva. Več kot 8 odstotkov vseh zaposlenih prejema osebne dohodke do 900 din ● 11 odstotkov vseh zaposlenih žensk dela v nočnih izmenah

Risto Gajšek, direktor celjskega Poslovnega združenja za trgovino, je v občinskem sindikalnem svetu predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose. Takole vidi najbolj pereče probleme Celja in Celjanov:

„Za celjsko industrijo je značilna visoka zastarelost tehničnih naprav, kateri se pridružuje še neustrezna organizacija dela. Ne nazadnje se ta neustrezna organizacija dela odraža tudi v pomanjkanju zavesti o potrebi združenih prizadevanj za napredek celjskega gospodarstva.“

Tu ne mislim na fizično integracijo podjetij, ki je lahko samo končen rezultat mnogih pogojev. V mislih imam integracijo prizadevanj za usklajevanje proizvodnje, ki se lahko odrazi tudi v združevanju finančnih sredstev na podlagi usklajenega programiranega razvoja. Možno bi bilo skupno financiranje določenih novih objektov, rekonstrukcij raznih zastarelih obratov itd. Ugotoviti pa moramo, da je celjsko gospodarstvo zaprt v lastne plotove in ne glede na nadaljnji razvoj širših gledišč. V sindikatih bi to ozkost radi odpravili in pripravljamo storiti marsikaj, da bi ustvarili ugodno vzdušje za usklajena skupna prizadevanja za napredek gospodarstva.

Naj k temu dodam še to, da ima Celje kot regionalno središče obveznost, da pomaga razvijati gospodarsko zaostala področja, kot je na primer Kozjansko; pri svoji sedanji gospodarski moči pa je kaj malo sposobno za to.

Ker se naše gospodarstvo bori s številnimi težavami, mnogi zaposleni ne prejema tudi osebnih dohodkov za v redu

opravljeno delo v polnem delovnem času, kot jih imamo sindikati za še sprejemljive. Letos smo si zastavili nalogo, da čimprej odpravimo zasluzke izpod 1000 din, pri tem pa 1,15% vseh zaposlenih prejema še osebne dohodke izpod 800 din, nekaj čez 7% pa osebne dohodke, ki se gibljejo med 800 in 900 dinarji. Skupaj torej več kot 8% celjskih delavcev prejema osebne dohodke izpod 900 din, to pa je vsekakor pri današnji druginji hud problem. Od lanskega septembra, ko je okoli 7% delavcev prejelo osebne dohodke pod 800 dinarji, se je ta kategorija delavcev glede osebnih dohodkov pomaknila samo za 100 din navzgor, kar pa je komaj oziroma sploh ni kompenziralo povečanih življenjskih stroškov.

Največ delavcev s tako nizkimi osebnimi dohodki imamo v EMO, v tekstilni industriji in v zdravstvu. Če bi tu uspeli doseči potrebne premike, bi ta problem tako rekoč odpravili. Takšni premiki bi seveda zahtevali precejšnja finančna sred-

stva, kar pa ne more biti razlog, da s preorientacijo proizvodnje, boljše organizacije dela itd. ne bi stremeli, da to čimprej dosežemo, za kar pa bo med drugim nedvomno potrebna tudi družbena pomoč.

Naša prizadevanja za odpravo osebnih dohodkov izpod 1000 din ne pomenijo uravnilovskih teženj. Zavedamo se, da moramo ustrezno nagraditi ljudi, od katerih je najbolj odvisen napredek delovnih organizacij. Če naj ti ljudje s svojim delom zagotovijo višje dohodke najslabše plačanih delavcev, potem mora seveda njihovo delo biti ustrezno ovrednoteno.

Značilno za celjsko gospodarstvo je tudi razširjeno nočno delo žensk; kar 11% vseh zaposlenih žensk v naši občini dela v nočnih izmenah. Od 1265 žensk, ki delajo ponoči, jih je zaposlenih 994 v industriji, zlasti v tekstilni, v zdravstvu pa 271. Najbolj je torej nočno delo žensk razširjeno v tistih dejavnostih, ki gospodarsko najslabše stojijo in so zaslužki najnižji. Ni dvoma, da je nočno

delo hud problem zaposlenih žensk, pa tudi njihovih družin, saj je — med drugim — otroško varstvo slabo razvito. Nočne dela v zdravstvu seveda ne moremo odpraviti, morali pa bi boljše plačati; s samoupravnimi sporazumi bomo to dosegli. Drugače pa je v tekstilni industriji; če bi ta industrija bila boljšem položaju, bi lahko prešla na dvoizmensko delo in tako odpravila nočno delo žensk. Kot družba bi morali tekstilno industrijo drugače obravnavati kot jo obravnavamo sedaj in znižati dajatve. Na to bomo morali misliti tudi tedaj, ko bomo odločili o valorizaciji osnovnih sredstev. Če te valorizacije ne bomo izvedli na ustrezen način, se bo dohodek tekstilnih podjetij še naprej zmanjšal, s tem pa se bodo bolj poslabšali tudi delovni življenjski pogoji žensk, ki delajo v tej industrijski veji. Prepričan sem, da bomo na naši konferenci dobili podporo članstva tudi za naša prizadevanja glede odprave ali vsaj znatnega zmanjšanja nočnega dela žensk.“

DELAJSKO SAMOUPRAVLJANJE:

Sindikati mora imeti čimvečjo vlogo pri razvoju samoupravljanja

V akcijo za uresničitev ustavnih dopolnil želijo celjski sindikati kreniti z različnih izhodišč

Anton Erjavec, predsednik komisije za samoupravljanje pri občinskem sindikalnem svetu, dela kot pomočnik vodje splošnega sektorja v Aeru. Trdno je prepričan, da je

poslanstvo sindikata predvsem v nadaljnjem razvijanju delavskega samoupravljanja o nalogah celjskih sindikatov v tem pogledu pa je pred njihovo drugo konferenco povedal naslednje:

„Na naši prvi konferenci smo ocenili uspehe pri usklajevanju interne zakonodaje delovnih organizacij s XV. amandmajem zvezne ustave in pri tem ugotovili, da so nekatere delovne organizacije v zaostanku s tem usklajevanjem. Na drugi konferenci, ki bo te dni, bomo videli, ali je ta zaostanek odpravljen, hkrati pa bomo morali seveda opredeliti naše naloge po sarajevskem kongresu samoupravljalcev in po novih spremembah zvezne ustave, še posebej v zvezi s XXI in XXII. ustavnim dopolnilom. Jasno je, da vse to delo in naloge niso enkratna, kampanjska akcija, temveč stalna naloga sindikatov v boju za neprestano razvijanje samoupravnih odnosov.“

Ugotovili smo že, da ni več delovnih organizacij, ki svojih notranjih normativnih aktov ne bi usklajale s XV. ustavnim amandmajem, res pa je, da je ta uskladitev bila v marsikaterem pogledu le formalna. Toda tudi tako imamo sedaj realne možnosti, da si delovni ljudje na podlagi novih statutih svojih delovnih organizacij oblikujejo tudi nove pravilnike, ki bodo zelo konkretno opredelili njihove pravice in dolžnosti glede osebnih dohodkov, delovnih pogojev itd. Sindikati bodo morali v akcijo, da se osnovne pravice delavcev resnično zagotovijo, predvsem pa, da zagotovimo njihovo pravico, da kot samoupravljalci odločajo takrat, kot gre za bistvene zadeve.

V akcijskem programu, ki bo predloženi naši II. konferenci, pa smo si glede nadaljnega razvoja samoupravljanja zastavili predvsem nalogo, da se čimbolje organiziramo za uresničevanje XXI in XXII. ustavnega amandmaja, ki sta izrednega pomena za krepitve vloge delavca in delovnih organizacij v naši družbi. Na vsak način bi se želeli izogniti položaju, v kakršnem smo se znašli pri uveljavljanju XV. ustavnega amandmaja, ko smo kasnilo v našem delu, ko so o uveljavljanju tega amandmaja povedale najprej svoje mnenje — ki je bilo v marsičem napačno — razne strokovne organizacije, pa smo potem sindikati imeli veliko nepotrebnega dela, da smo

Anton ERJAVEC, predsednik komisije za samoupravljanje pri OSS Celje

stvari postavili na pravo mesto. Zato sedaj želimo dobiti najprej ustrežna stališča do posameznih vprašanj uveljavljanja XXI in XXII. amandmaja, ustrezno platformo za naše konkretne akcije v tem pogledu. Prepričan sem, da bomo na II. konferenci dobili v tem pogledu odgovore na mnoga vprašanja.

Naša prizadevanja za nadaljnji razvoj samoupravljanja združujemo s prizadevanji drugih dejavnikov v naši občini, kar je seveda samo v prid tem prizadevanjem. Pri usklajevanju internih normativnih aktov s XV. ustavnim amandmajem smo med drugim tesno sodelovali z občinsko komisijo za pregled in oceno statuta delovnih organizacij. V tej komisiji so aktivno delali tudi predstavniki naše organizacije, v njej smo usklajevali stališča in tako lahko enotno nastopali — ob podpori drugih organizacij, predvsem Zveze komunistov, katere smo stalno obveščali o našem delu. Tako bomo delali tudi v prihodnje in prepričan sem, da bomo ob še večjem sodelovanju naših osnovnih organizacij v bodoče dosegali še boljše uspehe v nadaljnjem razvijanju samoupravljanja.

Posebno izdajo pred II. konferenco celjskih sindikatov pripravil MILAN POGAČNIK

KAKO DO POTREBNIH STANOVANJ?

Z usklajeno akcijo bi v štirih letih odpravili stisko

Diplomirani ekonomist Jože Jelenc je šef gospodarsko-financijskega oddelka celjskega Stanovanjskega podjetja in ima zato stanovanjsko problematiko v svojem mestu tako rekoč v mezinu. Še malo ne podcenjuje drugih problemov, recimo problema otroškega varstva, vendar pa se je kot predsednik komisije za družbeni standard pri občinskem sindikalnem svetu zadržal v najinem razgovoru predvsem ob stanovanjski stiski v Celju. O njej je povedal naslednje:

„V sindikatih smo do nedavnega mislili, da nam v Celju manjka okoli 1200 stanovanj, sedaj pa menimo, da verjetno potrebujemo okoli 2000 novih stanovanj. Do tega smo prišli na podlagi naše ankete, ki še ni končana, ki pa nam je že pokazala, da so v 41 delovnih organizacijah, ki zaposlujejo približno 53% vseh zaposlenih delavcev v Celju, evidencialni že 750 stanovanjskih potreb. Iz tega izhaja naša sedanja ocena o približno 2000 stanovanjih, ki bi jih morali zgraditi.“

Če bi ostalo tako, kot je sedaj, bi za izgradnjo teh 2000 stanovanj potrebovali okoli deset let, kar pa seveda ni sprejemljivo. Najti moramo dodatne finančne vire in odpraviti sedanje neurejeno stanje na tem področju, ko se dogaja tudi to, da imamo evidentirane potrebe in tudi sredstva za izgradnjo stanovanj, ni smo pa sposobni teh stanovanj zgraditi in obratno — da imamo nova stanovanja, ki pa po ceni in strukturi ne ustrezajo interesentom.

Možnosti za hitrejšo razreševanje stanovanjske problematike smo med drugim dobili s prenosom pristojnosti glede stanovanjske zakonodaje s federacije na republiko. Sedaj lahko postavimo takšno stanovanjsko politiko, ki bo ustrezala dejanski ekonomski moči in potrebam na posameznih območjih.

Podlaga za to morajo biti programi stanovanjske izgradnje v delovnih organizacijah in v občinah in zato si v sindikatih prizadevamo, da skupaj z občino in Stanovanjskim podjetjem pridemo do srednjeročnega programa stanovanjske izgradnje, s katerim bo določena tudi višina sredstev za to izgradnjo. Glede teh potreb in možnosti pričakujemo zanesljive podatke od naše ankete, ki sem jo že omenil in s katero smo želeli zainteresirati vse pristojne dejavnike — vodstva podjetij, samoupravne organe, predsednike naših osnovnih organizacij itd. — za pospešeno odpravljanje stanovanjske stiske. Moram pa reči, da v nekaterih delovnih organizacijah vsaj do sedaj teh naših prizadevanj niso vzeli resno, in to bomo morali odkrito povedati tudi na naši konferenci.

Glede dodatnih virov za financiranje pospešene stanovanjske izgradnje moram vsekakor omeniti, da smo za odmrzitev stanarin in za uvedbo njihovega diferenciranega subvencioniranja. Mimo tega bi morali v večji meri angažirati lastna sredstva stanovanjskih interesentov, predvsem pa seveda zagotoviti ustrezen sistem odvajanja sredstev za sta-

Jože JELENC, dipl. oec., predsednik komisije za družbeni standard pri OSS Celje

novanjsko izgradnjo. Zanimiv je način, kako v nekem našem podjetju angažirajo lastna sredstva delavcev: vsak zaposlen delavec, ki želi dobiti stanovanje, se mora obvezati, da bo v ta namen zagotovil sredstva v višini enoletnih osebnih dohodkov, ki pa so pri nekvalificiranem delavcu seveda znatno nižji kot na primer pri inženirju. S takšnim načinom angažiranja lastnih sredstev zaposlenih bi v Celju lahko zgradili letno

okoli 50 stanovanj, kar sicer res ni veliko, ne gre pa tega zametavati.

Zavzemamo se za obvezno oročanje 4% prispevka za stanovanjsko izgradnjo in za možnost plačevanja anuitet za že kupljena stanovanja iz sredstev skladov skupne porabe, ki se oblikujejo iz delitve dohodka po zaključnem računu. Če bi dosegli stalno, sistemsko oročanje 4% stanovanjskega prispevka, bi v Celju imeli letno na voljo okoli 25 milijonov dinarjev, s katerimi — obgatenimi z bančnimi krediti — bi lahko realizirali sedanjo planirano izgradnjo 500 stanovanj letno.

Ko bomo z našo anketo dobili potrebne podatke, bomo lahko realno nakazali stanovanjske probleme in njihovo rešitev. To bo zlasti pomembno konec leta in v začetku prihodnjega leta, ko bomo sprejeli občinske odloke o minimalni obvezni stopnji izločanja sredstev delovnih organizacij za stanovanjsko izgradnjo. Kot že rečeno, podpiramo v tem pogledu republiški minimum (4%), sicer pa želimo, da vsaka delovna organizacija izdelava svoj petletni program stanovanjske izgradnje in hkrati sprejme pravilnik o razdeljevanju stanovanj, da bo vsak posilec imel jasno perspektivo za rešitev tega problema. Pazili pa bomo tudi na to, da bodo vsi investicijski programi vsebovali tudi stanovanjsko izgradnjo za bodoče kadre, ker sicer ni kaj prida upa, da bi te kadre tudi zares dobili.

Leto se bliža h kraju in kmalu se bodo v skupščini pričele razprave o proračunu za prihodnje leto. V republiški izobraževalni skupnosti so se prve priprave za izračun potrebnih sredstev za vzgojo in izobraževanje v Sloveniji.

V letošnjem letu smo dobili štiri dokumente, ki neposredno zadevajo izobraževalno področje: predlog za srednjeročni plan razvoja Slovenije, samoupravni sporazum o delitvi dohodka in

sko varstvo osnovnošolskih otrok, brezplačni učbeniki v osnovnih šolah itd.). Zato bo strokovna služba za leto 1972 pripravila predlog izračuna sredstev tako, da bo vse te družbene zahteve izrazil v denarnih pokazateljih

oritetni vrstni red - katere potrebe moramo predvsem pokriti z razpoložljivimi sredstvi in katere lahko oz. moramo odložiti za kasnejši čas. Druga možnost pa je, da predvidimo višji dotok sredstev za vzgojo in izobraževanje

Želje preračunati v dinarje

letu 1972 že začele. Strokovna služba je na osnovi smernic skupščine republiške izobraževalne skupnosti pripravila prvi izračun sredstev republiške izobraževalne skupnosti za leto 1972. Izvršni odbor RIS pa je predlagal, da bi za prihodnje leto pripravili predračun nekoliko drugače kot doslej. Izhajali naj bi namreč iz družbenih smernic in zahtev, ki zadevajo nadaljnji razvoj vzgoje in izobraževanja v

osebni dohodkov, sklepe 19. seje CK ZKS o idejnopoličnih vprašanjih vzgoje in izobraževanja ter predlog dogovora o akciji za izravnavanje pogojev za vzgojo in izobraževanje otrok, ki ga je pripravila RK SZDL Slovenije. Vsi ti dokumenti določajo neposredne naloge in obveznosti družbe na vzgojnoizobraževalnem področju. Nekateri od teh so zelo konkretne in časovno določene (male šole, predšolsko in šol-

t. j. izračunala bo, koliko sredstev mora dobiti vzgojnoizobraževalno področje za uresničitev vseh teh družbenih nalog. Na drugi strani pa bodo izračunali, koliko sredstev bo predvidoma dobilo vzgojnoizobraževalno področje po dosedanjih virih (prispevek na dohodek, prometni davek idr.). Razlika, ki bo med sredstvi in potrebami nedvomno nastala, pa bo možno izenačiti bodisi tako, da bomo napravili pri-

nje iz obstoječih oz. novih virov. Ponovno je vznikla zahteva, da bi zlasti za investicije v srednje šolstvo morali poiskati nove vire sredstev. Dejstvo je namreč, da po ukinitvi skladov za kadre pri gospodarski zbornici, v katere so se stekala sredstva neposredno iz gospodarstva po panogah, nismo zgradili nobene srednje šole niti dijaškega doma. Potrebe pa so prav tu najbolj nujne. T. B.

VIŠJE OSKRBNINE

Ljudje, ki skrb za vzgojo in izobraževanje mladine, so ugotovili, da bi morali pri sedanjem številu 59 dijaških domov v Sloveniji skoraj polovico domov preseliti v nove, sodobno grajene in opremljene. Če želimo upoštevati normative, ki bi jih morali uporabljati pri gradnji novih domov, bi za obnovo sedanjega omrežja domov potrebovali okrog 200 milijonov N-din. V prihodnjih dveh letih bomo pričeli z gradnjo treh novih domov v Ljubljani, dozidali in adaptirali pa bomo doma v Kopru in Novem mestu.

Mesečna oskrbina v slovenskih dijaških domovih je letos jeseni skokovito narasla in dosegla povprečno višino 450 do 500 dinarjev. Zvišanje cen je sicer v skladu s politiko štipendiranja, saj bi štipendija po družbenem dogovoru morala dosežati za srednješolce 640 dinarjev, ne ve pa se, če so štipendije res tolikšne.

PREDLOGI ZA UREDITEV POLITIKE ŠTIPENDIRANJA V TRBOVLJAH

Zanimive pobude

Za nadaljnji razvoj trboveljskega gospodarstva bodo pomembni tudi usposobljeni kadri ● Ena od oblik za zaposlitev večjega števila strokovnjakov je tudi ustrezna politika štipendiranja, ki ji sicer v središču revirjev posvečajo vse večjo skrb, opozarjajo pa na nekatere probleme, ki bi jih kazalo čimprej odpraviti

Pred tremi leti so v Trbovljah izdelali prvo pomembnejšo analizo o štipendiranju. Tedaj so imeli 242 štipendistov, letos pa se je njihovo število povečalo za 41. S pomočjo štipendij se je leta 1968 izobraževalo 1,30% od skupnega števila občanov, letos pa že 1,52%. Zanimiv je tudi podatek, da je med štipendisti kar 140 študentov, torej mladih ljudi, ki obiskujejo višje in visoke šole. Največ štipendij podeljujejo zasavski premogovniki, temeljna izobraževalna skupnost, investicijski biroji, strojna tovarna, poslovno združenje Rudis in druga podjetja. Toda natančnejši podatki o politiki štipendij opozarjajo med drugim tudi na pojav, da vrsta delovnih skupnosti sploh ne podeljuje štipendij. Gre praviloma za manjša podjetja, ki že tako

nimajo najbolj ugodne kvalifikacijske strukture in zelo malo strokovnjakov. Zato v Trbovljah opozarjajo, da politika štipendiranja ne gre v korak z zahtevami sedanjega časa in da bi kazalo nekatere pomanjkljivosti na tem področju čimprej odpraviti.

SKROMNE ŠTIPENDIJE

V središču revirjev znašajo štipendije povprečno od 350 do 400 din. To pomeni, da znatno zaostajajo za razvitimi ali podobno razvitimi industrijskimi središči na Slovenskem in kar je še pomembnejše: močno zaostajajo za sedanjimi življenjskimi stroški. Samo v nekaterih podjetjih so zadnji čas nekoliko povečali štipendije in že dosegajo od 550 do 600 din. So pa za

zdaj te delovne skupnosti še zelo redke.

Spričo tega se seveda na občinski skupščini v Trbovljah ogrevajo za to, da bi vsa podjetja čimprej podpisala družbeni dogovor o štipendiranju in kreditiranju in ga tudi dosledno izvajala. Menijo pa še, da so se nekatera njegova določila neuporabna ali celo neustrezna, ker ne upoštevajo razmer in stanja v posameznih gospodarskih panogah. Za primer navajajo rudarstvo in kovinsko stroko. V obeh panogah je stalno prisotno pomanjkanje kadrov. Delovne organizacije teh panog dajejo štipendije vsakomur, ne glede na njihov socialni položaj. Zavaljo tega seveda nujno prihaja do odstopanja od družbenega dogovora.

PREDLOG ZA USTANOVITEV OBČINSKEGA SKLADA

Nerealno in gospodarsko škodljivo bi bilo pričakovati ali celo zahtevati, naj bi delovne organizacije štipendirale v prvi vrsti materialno šibkejši in socialno ogrožene študente in dijakke, zlasti če gre za podjetja, ki jim stalno primanjkuje strokovnjakov. Zato se v Trbovljah zavzemajo za ustanovitev posebnega občinskega sklada za podeljevanje študijske pomoči in štipendij socialno ogroženim dijakom in študentom. V sklad naj bi prispevale vse delovne organizacije, vendar bi ne glede na to seveda še tudi same podeljevale štipendije v okviru svojih razvojnih programov. Upravni odbor sklada pa bi dajal študijsko pomoč in štipendije tudi za tiste delovne organizacije, ki same ne razpolagajo z dovolj sredstev za te namene, pa bodo slej ko prej potrebovale več kadrov. Bistveno je to, da se v Trbovljah ogrevajo za širše oblikovanje politike štipendiranja pa tudi za podeljevanje študijske pomoči. Gre torej za dvoje ločenih dejavnosti, ki pa sta na sedanji stopnji razvoja trboveljske občine prišli v fazo, ko ju je treba nujno razlikovati.

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
JE IZDALA KNJIGO

MOJ OTROK

MOJA VSAKDANJA SKRB

Je priročnik, ki ga je priredila redakcija Better Homes & Gardens v sodelovanju s skupino vodilnih ameriških specialistov za otroške bolezni. Knjiga, ki nazorno prikazuje razvoj otroka v prvih šestih letih življenja, je bila napisana z namenom, da bi ublažila strah in hkrati odgovorila na mnoga vprašanja, ki tarejo mlade starše. Pomagala jim bo varovati otrokovo zdravje in jim dajala napotke pri vsakdanjem rednem zasledovanju njegovega razvoja in rasti. Knjiga opisuje tudi, kako se otrok običajno obnaša in kako je treba obravnavati probleme njegove čustvenosti v različnih starostnih obdobjih.

MOJ OTROK je razkošno opremljena knjiga: poleg praktičnih nasvetov, razlag in številnih fotografij ima tudi razpredelnico o načinu zdravljenja vseh vrst otroških bolezni. Na koncu knjige je še dodatek, ki služi staršem za osebno dopolnjevanje vseh tistih podatkov, ki ilustrirajo otrokov razvoj. MOJ OTROK je priročnik, ki ima 248 strani velikega formata (28 x 20 cm). Cena: 100 din.

KNJIGO dobite v vseh knjigarnah ali pri zastopnikih založbe. Knjigo vam pošljemo tudi na dom in vam nudimo hkrati še ugodnost 4-mesečnega obročnega odplačevanja, če izrežete priloženo naročilnico in jo pošljete na naslov:

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE
Oddelek za knjižne zbirke
61000 Ljubljana, Mestni trg 26

NAROČILNICA

Obvezno naročam knjigo
MOJ OTROK — MOJA VSAKDANJA SKRB
Naročnino bom plačal:
— takoj
— v 4 mesečnih obrokih po 25 din
Knjigo mi pošljite na naslov:
— stalnega bivališča
— na kraj zaposlitve*
* (Neustrezno prečrtajte.)
Kraj in datum: _____ Podpis _____

NASLOV NAROČNIKA
Ime in priimek: _____
Kraj: _____
Ulica: _____
Zaposlen pri: _____

POMEMBNA PRIDOBITEV SREDIŠČA ŠALEŠKE DOLINE

Nova knjižnica

Prebivalci središča Šaleške doline, Velenja, se zdaj s knjižnico ne morejo več postavljati. Zlasti ne zato, ker gostuje v prostorih delavske univerze, kjer ima na voljo za vsa svoja dejavnosti le en prostor. Pa tudi knjižni fond ni kdo ve kako obsežen. Lani so se v Velenju odločili za gradnjo novih prostorov, letos pa so te načrte in želje začeli uresničevati. Na prostoru med Domom kulture in upravno zgradbo Rudnika lignita Velenje na Titovem trgu gradijo novo poslopje za velenjsko knjižnico. Računajo, da bo celjski Ingrad končal svoje delo do konca tega meseca. V novi zgradbi bo prostora za 60.000 knjig. Torej bo za daljše obdobje zadostala za potrebe prebivalcev Velenja oz. Šaleške doline. V zgradbi bo izposojevalnica za odrasle s čitalnico; tu bo prostora za okrog 17.000 knjig. Nadalje bo v zgradbi samostojna mladinska knjiž-

nica z okrog 6000 knjigami, prav tako s čitalnico. V skladiščnih prostorih bodo lahko shranili okrog 40.000 knjig. V okviru knjižnice bosta zraven upravnih prostorov še poseben prostor za zbiranje lokalnega gradiva (materialov, ki obeležujejo dogajanja v občini) in prostor za razstave - galerijski prostor. Na začetku leta 1970 so začeli v Velenju uresničevati tudi načrte za skladnejši razvoj knjižničarstva v Šaleški dolini. Velenjski knjižnici se je pridružila soštanjska in zdaj deluje v Soštanju oddelek velenjske knjižnice. V Soštanju imajo zdaj okrog 5500 knjig, v prihodnje pa naj bi jih imeli okrog 15.000. Oddelek knjižnice v Soštanju bo dobil za svoje delo nove sodobne prostore takoj, ko bodo v tem mestu zgradili nov Dom kulture. V tretjem središču Šaleške doline, v Šmartnem ob Paki, deluje zdaj knjižnica v okviru tam-

kajšnjega prosvetnega društva, ki ima okrog 1200 knjig. V prihodnjih letih bi bilo treba začeti tudi z razvijanjem knjižnice v Šmartnem ob Paki. Računajo, da bi jo uredili v okviru klubskih prostorov, v tej knjižnici pa naj bi bilo po prvih predvidevanjih okrog 3500 knjig. Sicer pa si vodstvo velenjske Knjižnice zadnje čase prizadeva, da bi z nakupom knjig privabilo kar največ prebivalcev. To mu kar uspeva. Leta 1969 in 1970 je velenjska Knjižnica kupila skoraj 1200 novih knjig, letos pa že 1600. Pri nakupu knjig so zraven temeljne kulturne skupnosti pomagale tudi nekatere delovne organizacije. V prihodnje bodo morali prizadevanja za nakup knjig še okrepiti, saj bi bilo treba samo za velenjsko knjižnico letno kupiti okrog 2500 do 3500 novih knjig, za oddelek v Soštanju pa okrog 300 do 600 novih knjig. (vs)

G. Beltrame

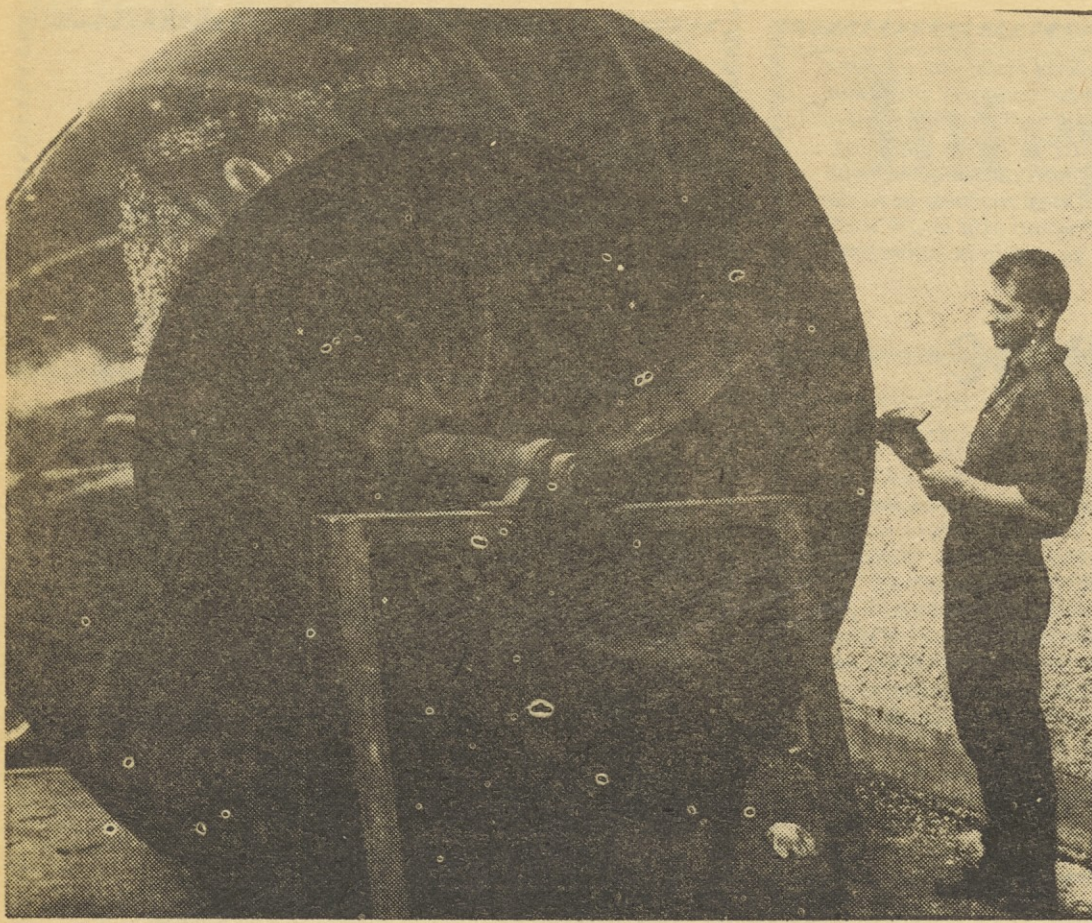
TRIESTE — Corso Italia 25 — Trst

- ŽENSKA KONFEKCIJA ● MOŠKA KONFEKCIJA
- OTROŠKA KONFEKCIJA ● POROČNE OBLEKE

Največja izbira konfekcije v Trstu

Cilj: specializacija

Osnovni problem: pomanjkanje neposrednih proizvajalcev

Izdelava rotorja za ventilatorje v „Klimi“

O ČEM SO GOVORILI NA RAZŠIRJENEM SESTANKU SEKRETARIATA OSNOVNE ORGANIZACIJE ZKS V CELJSKI TOVARNI AERO

Napotilo za akcijo

Le uveljavljanje različnih samoupravnih odnosov bo omogočilo vsem zaposlenim, da svobodno, brez kakršnihkoli ovir, ki izhajajo iz mezdnih odnosov, uveljavijo v kolektivu svojo ustvarjalno pobudo

V prejšnji številki našega lista sem napisal nekaj misli iz pisma, ki ga je direktorju tovarne AERO poslalo devet strokovnjakov, in v katerem so podpisniki zahtevali korenite spremembe na področju poslovanja in upravljanja, obenem pa sem povedal, da je razširjeni sestanek sekretariata osnovne partijske organizacije, na katerem so razpravljali o teh zahtevah, izzvenel kot spodbuda za boljše samoupravne rešitve.

Te dni se zveza komunistov, sindikat in samoupravni organi v tovarni AERO trudijo, da bi temeljito proučili svoje gospodarjenje, poslovanje in samoupravljanje in da bi na osnovi poznavanja zdajšnjih razmer zagotovili delavsko oblast v tovarni.

Naj bo teh nekaj zapiskov z omejenega razširjenega sestanka sekretariata moj prispevek k tej razpravi.

vodja tehničnega sektorja, ing. Stojanov. Ne zdi se nam prav, da v strokovnih odločitvah sodelujeta le dva človeka. Radi bi pri teh odločitvah sodelovali tudi mi, ki smo pred

tem odloča. Rada bi imela vse v svojih rokah in pri tem je trdno prepričana, da dela za korist podjetja, nastavlja in odstavlja strokovne kadre, premešča jih ali pa jih ne premešča, vse je odvisno od njene trenutne volje in razpoloženja.

„Baje sta pri nas le dva, ki sta sposobna strokovno in moralno oceniti človeka in od njune ocene je odvisna tudi njegova kariera. Tako se je v kolektivu izoblikoval strah, ne samo pred tem, da bi te odpustili, pač pa tudi pred tem, da bi te premestili na drugo delovno mesto, na katerem ne boš znal uveljaviti svojega znanja.“

ING. EDO BELAK je med drugim dejal:

„Nekdo nekaj dela, nekdo drug pa mu kupi nov stroj, in tistega, ki bo na tem stroju delal, sploh ne vpraša, če ga potrebuje.“

Vsi vprek so govorili:

„Notranje rezerve so velike, marsikaj bi bilo moč storiti bolj proučeno, toda v razmerah, ko se čuti moč zapostavljene in ko ni nikogar, da bi izrazil naše sposobnosti, smo pač molčali.“

Celjska Klima, industrija aeroteričnih naprav, je napravila letošnje leto v svojem razvoju znova velik korak naprej. Dogradili so veliko novo proizvodno halo, ki jih je veljala blizu poldrug milijon novih dinarjev.

„Sedaj nas čaka še izpopolnitev strojnega parka. Tu ne bo šlo za ne vem kako visoke investicije, nekaj novih strojev pa le potrebujemo. Vsa naša prizadevanja, vsak naš korak je namreč usmerjen k nadaljnji modernizaciji proizvodnje...“, mi razlagajo v celjski Klimi.

„Kaj pa proizvodni program, bo ostal tak, kakršen je ali morda težite k temu, da bi ga že v bližnji bodočnosti spremenili in prilagodili zahtevam tržišča?“

„Naša poslovna politika nam narekuje specializacijo proiz-

vodnje. To z drugimi besedami pomeni, da bomo pospeševali serijsko proizvodnjo, obenem pa opuščali proizvodnjo tistih klimatskih in ventilacijskih naprav, za katere nimamo ustreznih proizvodnih sredstev. Na sedanji ravni pa bomo obdržali montažno proizvodnjo in ostalo individualno proizvodnjo...“, zvem od IVANA KAJBE, vodje analitsko planskega oddelka.

Torej, tudi v Klimi teži kolektiv k specializaciji. Pa ne zato, ker bi se mu morda kje posebej zataknilo. Sploh ne! Vso svojo proizvodnjo imajo namreč razprodano za več kot šest mesecev vnaprej, saj potrebe in povpraševanje po aeroteričnih napravah, ki jih izdelujejo v Celju, rastejo iz leta v leto. V tem primeru gre torej za nekaj drugega: kolektiv vseskozi misli na jutrišnji dan in si prizadeva, da bi bil ob vsakem času pripravljen na še tako huda presenečenja.

KAKO DO KLJUČAVNIČARJEV?

V letošnjem prvem polletju je zaposlovala Klima v povprečju 558 delavcev. Potrebovali bi jih več, predvsem polkvalificiranih in kvalificiranih ključavničarjev, pa jih ne morejo najti.

„Zares vse smo storili, da bi povečali število delavcev v proizvodnji, vendar vse zaman...“, nadaljuje Ivan Kajba. „Po planu bi potrebovali pa 22 ključavničarjev več, kot pa jih imamo danes. Pomanjkanje ljudi nam povzroča izredno hude skrbi. Pomislite: celo naš plan je ogrožen s tem, vendar, kot sem dejal, si zaenkrat ne znamo pomagati...“

Problem v celjski Klimi, ki danes najhuje tare kolektiv, je pravzaprav značilen tudi za ostale sorodne delovne organizacije. Delavci, še posebno ključavničarji, se izseljujejo tja, kjer prejema za svoje delo debelejši kos kruha.

„Mislim, da osebni dohodki ne predstavljajo glavne ovire v naših prizadevanjih, da bi dobili zadostno število ključavničarjev...“, razlagajo v Klimi.

„Medtem ko so lani znašali povprečni osebni dohodki v naši delovni organizaciji 1360 dinar-

jev na zaposlenega, so letošnja leto narasli že na dobrih 1500 dinarjev. To sicer ni kdo ve kaj malo, vendar v primerjavi z osebnimi dohodki v drugih delovnih organizacijah spet ne tako malo, da bi se nas delavci izobalili. Resnica bo brzkone v tem, da je ključavničarjev na splošno premalo. Vsaj pri nas...“

LEPI NAČRTI

V Klimi imajo izdelan natanljivejši razvojni program za obdobje 1971-1975. In kaj predvidevajo za plan?

Zanj je značilno v prvi vrsti to, da bo v primerjavi z minulim letom narasel celotni dohodek delovne organizacije v petih letih na 72 milijonov dinarjev ali za celih 78 odstotkov! Vse to kakor spoštovanja vredna v zpon.

Dalje: akumulacija naj bi do leta 1975 povečala za 12% povprečna poslovna sredstva zaposlenega pa za 43 odstotkov.

„Tudi število zaposlenih bo sčasoma naraslo. Po planu naj bi se povečal kolektiv v petih letih kar za 19 odstotkov. Ker bomo v glavnem zaposlovali polkvalificirane in nekvalificirane delavce, bodo povprečni osebni dohodki zaposlenih nekoliko počasneje. Že danes pa nas skrbi, kje bomo našli za dostno število delavcev. Biti nam bo morali namreč dovolj, če bomo želeli uresničiti svoje lepše načrte...“ navdse resno premišljujejo v celjski Klimi.

PRVI SESTANKI SVETOV ZAVAROANCEV

Skupščina Skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem sklicuje te dni prve sestanke novoustanovljenih svetov zavarovancev v občinah Dravograd, Radlje ob Dravi, Ravne na Koroškem, Slovenj Gradec in Velenje. Pravi tako še nimajo izpeljanega miranja dela, borijo se z zastarelimi tehnološkimi postopki in podobno. A vseeno, kljub omenjenim težavam Vega posluje zdej aktivno. In če bo s takšnim tempom nadaljevala, seveda brez novih naložb, ki si jih zdaj ne morejo privoščiti, potem bo letno lahko akumulirala do 3 milijone dinarjev, kar pa bo vsakako lep uspeh in osnova za nadaljnji razvoj.

Nad vsemi temi prizadevanji pa tudi rezultati pa leži senca prejšnjega vodstva „Vega“, ki je naredilo do blizu 35 milijonov dinarjev dolga oziroma poslovne izgube. Teh 35 milijonov dinarjev bo treba na vsak način povrniti oziroma poravnati. Na seji predsedstva ljubljanskih dikeatov smo v zvezi s tem slišali umesten predlog, da bi z največjim upniki, med njimi je tudi Ljubljanska banka, „Vega“ dosegla prisilno poravnavo. To je za zdaj tudi edini realna in možna rešitev. Dokler pa 35 milijonov dolga izgube ne bo spravljanih z dnevnega reda, so vsa prizadevanja sedanjega kolektiva in njegovega vodstva lahko zaman. Vse računic in nadaljnji načrti pa narejeni ob prazni skledi.

M. ŽIVKOVIČ

PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

delavci odgovorni za svoje strokovno delo. Ves ta „trust možganov“, o katerem govorijo, da so ga ustvarili v našem podjetju, je zdaj prepuščen usodi, ki jo krojita vodja tehničnega sektorja in direktor.“

Potem so strokovnjaki govorili o ustvarjalnem odnosu, ki so ga skušali pokazati, pa ga niso mogli. „Strokovnjaki so odhajali iz podjetja samo zavoljo slabih odnosov“, je rekla ING. JEDLOČNIKOVA. In govorili so o omalovaževanju kadrovske službe in kadrovske komisije pri delavskem svetu; ing. Stojanov naj bi po njihovem bila „bog i batina“ sistema, ki mu je botroval tudi direktor podjetja.

„V začetku ing. Stojanov, kot vemo, ni delala kdove kako očitnih napak“, so rekli skoraj vsi udeleženci seje. „Zdaj je pri nas skoraj petnajst let; spoštujemo njeno znanje in njeno strokovnost, njenih samovoljnih odločitev pa ne.“

In naprej: „Pri nas človek sploh nima vpliva na proizvodnjo. Prihaja pa denar in odhaja iz tovarne. V letu dni smo komaj enkrat razpravljali o uresničevanju našega plana razvoja. Pa še takrat smo se samo pomenkovali, bistvenih problemov pa nismo rešili.“

„Stojanov nikakor ne želi, da bi na njenem področju uveljavili delitev dela. Sama vse najboljša ve in o

Odkar se je ljubljanska „Vega“ znašla v stečajnem postopku, so bili ljubljanski sindikati med ednimi, ki so ves čas skrbeli, kakšna bo nadaljnja usoda zdaj nad 400-članskega kolektiva „Vega“. Pozornost ljubljanskih sindikatov do „Vega“ se ni odražala le skozi denarno podporo socialno najbolj ogroženim delavcem v tem kolektivu, marveč tudi v stalnem spremljanju dogajanj v času stečajnega postopka. Prav po zaslugi ljubljanskih sindikatov so bile na primer prekinitve delovnega razmer-

ja delavcev skoraj vse opravljene brez večjih zapletov, se pravi, da je vsak, ki je moral zapustiti „Vega“, takoj dobil delo. Tudi zdaj, ko je uradno potekel rok stečajnega postopka – trajal je šest mesecev – je predsedstvo ljubljanskih sindikatov ponovno obravnavalo razmere v „Vegi“. O njih je poročal Franc Markič, stečajni upravitelj.

Iz njegovih besed smo lahko razbrali, da se je nad 400 članov tega kolektiva odločilo, da ostane v „Vegi“ in nadaljuje s proizvodnjo

optičnih, steklopihaških in finomehaničnih izdelkov, ki imajo na jugoslovanskem in tujem tržišču perspektivo. S tega vidika bi bilo pravzaprav napačno, če bi podjetje popolnoma likvidirali. To bi bilo mogoče sicer hitro narediti in tudi zaposlitvi vseh nad 400 članov kolektiva v drugih ljubljanskih delovnih organizacijah oziroma v tujini, kjer je zlasti za optike in steklopihače veliko zanimanje. Toda prav v stečajnem postopku se je pokazavalo, da ta kolektiv ob dobri organizaciji dela in brez prevelikih apetitov, lahko uspešno proizvaja. O tem pričajo tudi rezultati, doseženi v stečajnem postopku. Verjetno je najbolj ilustrativen podatek, da zdaj proizvedejo na zaposlenega mesečno že 70.000 dinarjev, prej, ko se je „Vega“ zaradi velikih dolgov in poslovne izgube znašla v stečajnem postopku, pa so naredili komaj 40.000 dinarjev na zaposlenega. Vsem, ki so ostali v „Vegi“, zdaj izplačujejo 100% osebne dohodke, ki znašajo v povprečju že 1.300 dinarjev na zaposlenega, manj kot 900 dinarjev pa v „Vegi“ ne zasluži nihče.

Stečajni upravitelj Franc Markič, ki ima seveda največ zaslug, da se „Vega“ koplje iz težav, pa je pojasnil tudi to, da se „Vega“ še zmeraj srečuje s številnimi, mnogokrat tudi nerešljivimi problemi. Prvi je vsakakor ta, da mora „Vega“ vsako blago

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

ŠIG SFRJ 1971

Najvišjo lovoriko osvojili slovenski gradbinci

Na pobudo Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije so že pred leti v slovenskem odboru sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije začeli razpravljati o organizaciji športnih iger gradbincev Jugoslavije. Ta misel se je začela uresničevati leta 1969 s prvim srečanjem športnikov gradbincev iz Slovenije in Hrvaške na športnih terenih v Mariboru. Tako leta 1970 je bil v Zagrebu trobojni med Slovenijo, Hrvaško in Srbijo.

Tradicionalne športne igre gradbenih delavcev Slovenije in Hrvaške „Gradbena olimpiada Slovenije“ je dala pobudo vsem republikam Jugoslavije in tako priložilo letos do prvih športnih srečanj gradbincev Jugoslavije. Minulo soboto so v športnem centru Košutnjak pri Beogradu odzvene fanfare, ki so naznaili pričetek športnih tekmovanj gradbenih delavcev SR Slovenije, Hrvaške, Srbije in Srbije.

Gradbinci so tekmovali v mnogih športnih disciplinah: marmenem nogometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju, šahu, streljanju in rokometu, ženske

pa v namiznem tenisu in streljanju.

Organizacijo ŠIG SFRJ 1971 je prevzel republiški odbor sindikata gradbenih delavcev Srbije in Gradbeni kombinat KOMGRAP iz Beograda. V častnem predsedstvu so bili poleg predsednika Zveznega odbora sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije Vlada Stjepovića še predsedniki republiških odborov ter ostali funkcionarji iz zveznih republiških in mestnih forumov. Kljub slabemu vremenu so tekmovanja potekala po predvidenem programu, saj je organizator vložil veliko truda, da so igre potekale v redu.

V nedeljo, 19. septembra, je na nogometnem igrišču športnega centra Košutnjak zadonela koračnica godbe Ljudske milice in predsednik organizacijskega komiteja, tovariš Jovanović Boško, predsednik sindikalnega odbora GK KOMGRAP, je pričel z objavo rezultatov in podelitvijo nagrad. Tokrat je bilo vreme bolj naklonjeno, saj so sončni žarki poskrbeli za prijetno vzdušje tega srečanja.

Ekipa Slovenije, ki je nastopila v vseh športnih panogah, je bila deležna največ priznanj,

pohval in nagrad. Športniki Slovenije so dosegli pet prvih mest, dvojce drugih, eno tretje in eno četrto mesto. S tem je Slovenija osvojila 47 točk in dosegla I. mesto ter prejela prehodni pokal Zveznega odbora sindikata gradbenih delavcev Jugoslavije. Prav tako je ekipa SR Slovenije prejela posebno medaljo in diplomu za najbolje organizirano republiško ekipo.

Ostali rezultati v skupni uvrstitvi: II. mesto SR Srbija 41 točk, III. mesto SR Hrvaška 35 točk, IV. SR Bosna in Hercegovina 19 točk, V. SR Makedonija 4 točke in VI. SR Črna gora 2 točki.

HAMBROŠ JANEZ

Na atletskih sindikalnih igrah novomeške občine so se odlično izkazale športnice Novotekske

DELAVSKE ŠPORTNE IGRE OSS NOVO MESTO

Športniki Pionirja v ospredju

Program letošnjih letnih delavskih športnih iger v novomeški občini bo kmalu izčrpan. Pred dnevi so se pomerili še plavalci, strelci in atleti. V dveh panogah (plavanju in streljanju) so bili najboljši športniki Pionirja, ki na vseh srečanjih nastopajo zelo organizirano, medtem ko so v atletiki bili najboljši predstavniki Novotekske. Do konca tekmovalnega koledarja je na sporedu še nekaj panog, svečani zaključek iger pa bo kot ponavadi za občinski praznik novomeške občine, 29. oktobra.

PLAVANJE:
PREMOČNO PIONIR

V zdravilišču Dolenske Toplice se je na plavalnem tekmovanju zbralo nekaj več kot 40 tekmovalcev. Kljub hladnemu vremenu so bili doseženi dobri rezultati. Zmagovalca med posamezniki sta bila predstavnik Pionirja Aleksander Strupelj in Sonja Vaš. Presenetila je ekipa IMV, ki je porazila favorizirane plavalce Pionirja. Rezultati – moški: 50 m prosto: 1. Strupelec (Pionir) 30,8, 2. inž. Horvat (Pionir) 32,0, 3. Kurinčič (UJV) 32,8; 50 m prsno: 1. Strupelec (Pionir) 38,0, 2. Okleščen (UJV) 38,8, 3. Uhl (Družbene službe) 41,0; štafeta – 4 x 50 m: 1. IMV, 2. Pionir, 3. Družbene službe.

Ženske: 50 m prosto: 1. Vaš (Pionir) 59,0, 2. Dolinar (Novoteks) 59,8, 3. Primožič (Pionir) 60,3; 50 m prsno: 1. Vaš 60,6, 2. Primožič (obe Pionir) 60,8, 3. Dolinar (Novoteks) 64,6.

V ekipni konkurenci so pri moških zmagali plavalci Pionirja, pri ženskah pa so prva mesta razdelili ekipi Pionirja in Novotekske.

ATLETIKA:
NAJVEČ PRVIH MEST
ZA NOVOTEKSKE

Približno 100 atletov se je potegovalo za naslove občinskih sindikalnih prvakov. Najuspešnejši so bili atleti Novotekske, ki imajo v svojih vrstah nekaj aktivnih tekmovalcev Novega mesta.

V skupnem seštevku točk so v obeh konkurencah bili najboljši

atleti Novotekske, ki so se vedno najboljše v novomeški občini.

Rezultati – moški: 100 m: 1. Istenič (Novoteks) 11,7; 1000 m: 1. Lužar (Novoteks) 2:46,2; višina: 1. Kolenc (Iskra) 1,60; daljina: 1. Somrak (Novoteks) 5,97; krogla: 1. Ašič (Gozdno gospodarstvo) 10,97; 4 x 100 m: 1. Novoteks 47,8; ženske: 60 m: 1. Gačnik (Novoteks) 9,0; 400 m: 1. Bratkovič (Krka) 67,7; višina: 1. Surina (Novoles) 1,25; daljina: 1. Gačnik (Novoteks) 4,06; krogla: 1. Grabrijan (Novoteks) 8,92; 4 x 60 m: 1. Novoles 36,8.

STRELJANJE:
PIONIRJEVCI NAJBOLJŠI
STRELCI

Občinsko ekipno sindikalno prvenstvo so v obeh kategorijah po pričakovanju osvojili strelci Pionirja, ki imajo v svojih vrstah nekaj odličnih strelcev, kot so: Marjan Kos, Milan Knap, Julka Bratoš, Martina Bračko in drugi.

Vrstni red – ženske: 1. Pionir 435 krogov, 2. Krka 364, 3. Novoteks 128 itd.; moški – 1. Pionir 609, 2. Krka in IMV 585, 4. Iskra (N. m.), 5. Novoteks 437 itd.

S. DOKL

IV. kovaške igre

Več kot 120 kovačev petih kovaških podjetij okrog Pohorja se je v soboto, 18. t. m. ponovno zbralo na IV. kovaških športnih igrah. To leto so bile igre tako kot prvič v Rušah pri Mariboru, gostitelj pa je bilo podjetje Jeklo Ruše. Poleg domačinov je tovarna Muta na igre poslala najštevilnejše zastopstvo. Prišli pa so še tekmovalci tovarne Fecro iz Slovenj Gradca, Kovaške industrije Zreče in Kovinske industrije Vitanje. Tekmovanja se to pot ni udeležila Tovarna kos z Lovrenca na Pohorju.

Tako so se gostje in domačini zbrali že zjutraj pred tovarno ob deroči Lobnici. Po svečani otvoritvi so opravili zrebanje in ob deveti uri so že pričeli s tekmovanjem v malem nogometu, kegljanju, streljanju z zračno puško in šahu, opoldne pa so pričeli še s tekmovanjem v odbojki.

Ob Kemični šoli so igrali

mali nogomet. V prvem srečanju je Tovarna Muta premagala Ruše z rezultatom 6:5 po streljanju enajstmetrovk, Zreče pa Slovenj Gradec s 3:2. Tako je v finalni tekmi igrala Muta proti Zrečam. Po stalnih neodločenih izidih so nogometaši Mute končno premagali Zreče z 9:8.

Na kegljišču v Mariboru so se spoprijeli kegljači. Rezultati so pokazali veliko izenačenost ekip, saj so prvi, Tovarna Muta, dosegli skupaj 1118 kegljev, Ruše in Slovenj Gradec pa 1116.

V streljanju z zračno puško so bili doseženi naslednji rezultati: Fecro Slovenj Gradec 697 krogov, Jeklo Ruše 693, Zreče 672, Muta 644 in Vitanje 610.

V Delavskem klubu so igrali šahisti. Muta je sicer premagala v medsebojnih dvobojih vse ekipe, kljub temu pa so na turnirju zmagale Zreče z osvojenimi 10 točkami pred Muto (9), Fecrom in Jeklom.

Namizni tenis so igrali v telovadnici. V prvem srečanju so Ruše premagale Muto z rezultatom 2:3, Zreče pa Fecro s 3:0. V finalih so zmagale Zreče nad Rušami s 3:0. Vrstni red: 1. Zreče, 2. Ruše, 3. Tovarna Muta, 4. Fecro Slovenj Gradec.

Močna ekipa Jekla Ruše v odbojki ni imela enakovrednih tekmecev. Zmagala je zaslužno, zanimiva pa je bila borba za drugo mesto med ekipama Fecra in Tovarne Muta. Že stalna rivala sta prikazala lepo odbojko, Fecro pa je navsezadnje premagal Muto z rezultatom 3:1.

To leto so pokal osvojili športniki Tovarne Muta z zbranimi 22 točkami in dvema ekipnima zmagama. Jeklo Ruše je osvojilo prav tako 22 točk, vendar le eno prvo mesto. Zreče in Slovenj Gradec sta osvojila po 19 točk, vendar imajo Zreče boljše uvrstitev zaradi dveh prvih mest v posameznih panogah. Vitanje pa je peto z eno točko.

HINKO J. HINC

Mestna zveza za telesno kulturo Ljubljana je nedavno zbrala podatke z ljubljanskega območja, kako delovne organizacije skrbijo za športno rekreacijo svojih zaposlenih. Prišla je do zaključkov, ki niso kdove kako razveseljivi.

Niti vsaka dvajseta delovna organizacija ne razpolaga s svojimi improviziranimi igrišči ali športnimi napravami. V nobenem od anketiranih kolektivov ne poznajo načrtne in programske politike športne rekreacije. Njicer tudi nimajo poklicnega organizatorja rekreacije. Dnevna in tedenska rekreacija sta v veliki večini delovnih organizacij na zelo nizki stopnji. Počistiški domovi kolektivov pa prav tako v precejšnji večini ne premorejo več kot „mizo in ležišče“...

Spričo omenjenih dejstev, ki bi jih bilo zelo težko za-

Še več
planinskih
sekcij!

nikati, predlaga Mestna zveza za telesno kulturo Ljubljana med drugim naslednje:

– Organizacijo sistema rekreacijskih tekmovanj v naslednjih športnih panogah: smučanju, odbojki, košarki, namiznem tenisu in malem nogometu;

– Vse večje delovne organizacije naj bi s pomočjo Planinske zveze Slovenije ustanovile svoje planinske sekcije ali celo samostojna planinska društva;

– Organizacijo informativnih seminarjev za vodje športne rekreacije v delovnih kolektivih;

– Izdajo priročnika za vodje rekreacije v delovnih kolektivih;

– Da bi v prihodnjem letu 1972, ki bi ga imenovali „leto športne rekreacije“ organizirali naslednje akcije: izgradnjo dveh parkur prog na Golovcu in Mostecu, izgradnjo poligona Sportest v Tivolju, izgradnjo umetnega smučišča v Guncljah itd., itd.

Poleg tega se je mestna zveza odločila tudi za izdelavo srednjoročnega programa razvoja športne rekreacije v delovnih organizacijah na območju mesta Ljubljane. Osnutek programa je že napravljen.

Na drugih sindikalnih športnih igrah delavcev Primorske, na katerih smo videli predstavnike vseh osmih primorskih občinskih sindikalnih svetov, so se športniki potegovali za naslove v sedmih disciplinah. Že prihodnje leto pa bo tekmovalni program še bolj pester, saj se bosta kegljanju, namiznemu tenisu, odbojki, malemu nogometu, šahu, balinanju in streljanju priključili še dve športni panogi: košarka in rokomet. Nedvomno pa bo tudi prihodnje leto, to je na tretjih športnih igrah delavcev Primorske, štel mali nogomet med najprivlačnejše tekmovalne panoge. Prizor na sliki je z letošnjih iger v Kopru. – A. UL.

RAVNE NA KOROŠKEM

Spodbudni načrti

V Ravnah na Koroškem so v minulih letih napravili zelo veliko za razvoj telesnokulturne dejavnosti. Zgradili so številne sobne športne objekte in uspešno skrbijo tako za množični kot vrhunski šport.

Nedvomno ima za vse to zasluge med drugimi tudi občinski sindikalni svet v tem kraju, vseskozi si namreč prizadeva, da bi misel o nujnosti aktivnega razvedrila prodrla tudi v delovne skupnosti in da imeli zaposleni kar najširše možnosti rekreacije.

S tem v zvezi je sprejel sindikalni svet v Ravnah na Koroškem svoja stališča do nadaljnjega razvoja telesne kulture zaposlenih, ki smo se jih na kratko dotaknili že v minuli številki tega meseca.

Med drugim OSS Ravne predlaga, da bi delovne organizacije v Mežiški dolini organizirale sindikalne športne igre najmanj dvakrat na leto: enkrat v letu in enkrat poleti. Na igrah naj nastopijo le tisti športniki, ki so bili aktivni skozi vse leto. V tem moramo zapisati še to, da se na Ravnah že pripravljajo tekmovanja posameznikov v rekreacijsko značko. Občinski sindikalni svet

Ravne je med drugim tudi sklenil, da se bo vključil v akcijo za izgradnjo najbolj potrebnih športnih objektov v tistih krajih, kjer teh objektov nimajo, da bi s tem prispeval k oživitvi športne dejavnosti zaposlenih.

*Narava dela
go svoje!*

RICHARD WILLFORT:
ZDRAVILNE RASTLINE
IN NJIH UPORABA

● najobsežnejša evropska knjiga
o ljudskem zdravilstvu!

NAROČILNICA DE 1-4

Nepreključno naročam knjigo: ZDRAVILNE RASTLINE IN NJIH UPORABA, celo platno 120 din. Plačam takoj — v največ 4 zaporednih mesečnih obrokih (neustrezno prečrtajte).

Izpolnjeno naročnilnico pošljite v kvartu na naslov: Založba Obzorja Maribor, Partizanska 5

Priimek in imo. _____

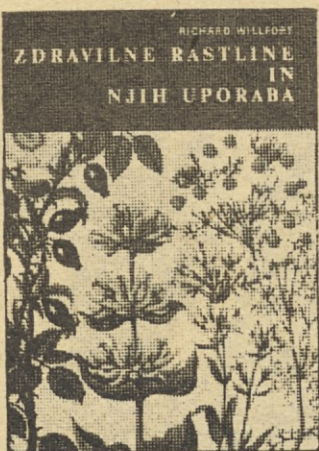
Kraj, ulica: _____

Pošta: _____

Zaposlen pri: _____

Datum: _____

Podpis: _____

Zamisel, vredna podpore

Ljubljanski delavci naj bi dobili sodobno počitniško naselje s 4000 posteljami

Večina ljubljanskih delovnih organizacij nima svojih počitniških domov. Zato se vsako leto sproti ubadajo z vprašanjem, kako in kje omogočiti svojim ljudem potrebne počitnice ob morju.

Rezultat vsega tega je, poleg večne negotovosti, tudi ta, da zaposleni ne morejo planirati svojih dopustov. Zato pogosto sploh ne gre do počitnice. Nekateri zaradi visokih cen, drugi spet zato, ker se ne morejo odločiti. Doma ostajajo tudi njihovi otroci...

In ker to ni niti najmanj v skladu s hotenji ljubljanskih sindikatov, ki si že dolgo časa prizadevajo, da bi omogočili večini zaposlenih in njihovim svojem zaslužen letni oddih, je bil pred dnevi v Kopru prvi „uradni“ sestanek na temo: izgradnja počitniškega naselja s 4000 posteljami na slovenski obali.

Pobudnik sestanka je bil ljubljanski mestni sindikalni svet. Poleg predstavnikov mestnih sindikatov so se razgovora udeležili še predstavniki vseh treh slovenskih obalnih občin, zastopniki družbenopolitičnih organizacij s tega območja, direktor ljubljanske turistične organizacije „Alpe-Adria“ in seveda predstavniki Obalnega sindikalnega sveta Koper.

Šlo je torej za temeljit razgovor o možnostih izgradnje velikega turističnega naselja na slovenski obali z več tisoč posteljami in z vsem, kar sodi v sodoben počitniško rekreacijski center, ki bi bil v prvi vrsti na voljo zaposlenim z območja ljubljanskega mestnega sindikalnega sveta.

Turistično naselje slovenskih delavcev naj bi imelo po načrtih med drugim vse potrebne rekreacijske objekte, samopostrežne trgovine, prostore za družabno življenje itd. V tem primeru torej ne bi šlo za improvizirane

počitniške kapacitete, temveč za rekreacijsko naselje, ki bi tudi v daljnji perspektivi služilo svojemu namenu.

Udeleženci sestanka so poudarili, da bo z modernizacijo železnice, izgradnjo hitre obalne ceste in letališča slovensko Primorje še veliko bolj dostopno ljudem iz notranjosti Slovenije, kot pa je danes. Enoglasno so tudi podprli pobudo Mestnega sindikalnega sveta Ljubljana, da bi gradili rekreativno-počitniški center na slovenskem obalnem območju.

Dejstvo namreč je, da je na slovenski obali, kljub njeni majhnosti, še vedno dovolj prostora za uresničitev načrtov ljubljanskih sindikatov. Zato bi bilo škoda, če bi iskali rešitve drugod, saj vemo, koliko in kaj pomeni bližina počitniških kapacitet.

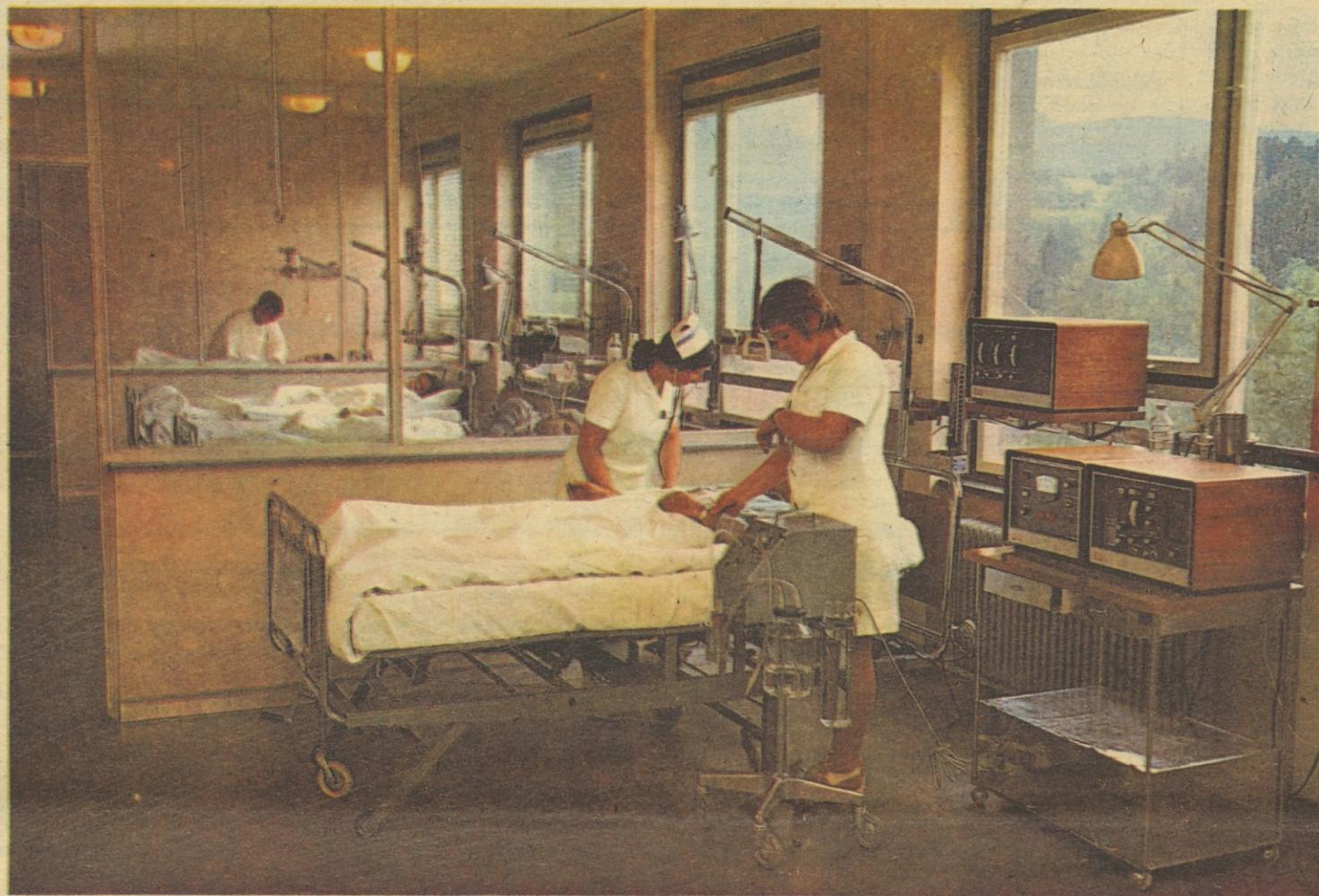
Udeleženci koprškega posveta so si ogledali tri predvidene oziroma možne lokacije: Rt Ronki ter Jagodje na območju Izole in Pacug v piranski občini. Ogledi so pokazali, da

bi bila najprimernejša lokacija območje Pacuga, kjer je tudi že izdelana vsa potrebna dokumentacija za gradnjo blizu 1500 ležišč.

Prvi širši sestanek oziroma posvet na temo „izgradnja velikega počitniškega naselja na slovenski obali“, še ni rodil dokončnih odločitev. Pomembno pa je, da so vsi udeleženci podprli zamisel ljubljanskih sindikatov in da se bo Invest-biro Koper kmalu lotil izdelave idejnih projektov.

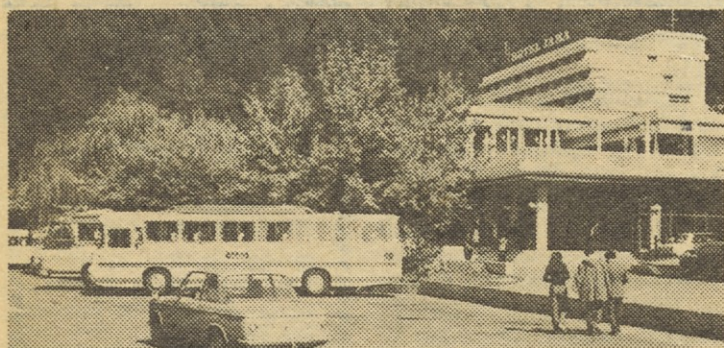
„Tudi mi smo zelo zainteresirani, da bi zraslo to počitniško naselje slovenskih delavcev prav na naši obali. Gre namreč za dokaj velikopotezne načrte, zato ni vseeno, ali jih bomo realizirali tu, ali kod drugod. Vsekakor bomo storili vse, da pri-skočimo na pomoč ljubljanskim sindikatom in jih podpremo pri uresničitvi njihove zamisli...“ nam je dejal CIRIL KOPRIVC, tajnik Obalnega sindikalnega sveta Koper.

A. ULAGA

Oddelek za intenzivno nego bolnikov v slovenjgraški bolnišnici — A. AGNIČ

FOTO VEST • FOTO VEST • FOTO VEST

DESETMILIJONTI OBISKOVALEC

Kljub začetku jeseni je pred in v Postojnski jami še vedno na moč živahno. Lepo urejena kraška jama privablja z novim hotelom, ki je bil predan svojemu namenu letos poleti, sleherni dan veliko število obiskovalcev. Novi parkirni prostori so vedno polni avtomobilov, od katerih je pogosto največ tistih z italijansko registracijo. Uprava Postojnske jame je imela v tem mesecu majhno slovesnost: vstopnico za jamo je kupil desetmilijonti obiskovalec.

ISTRA-BENZ NA GORENJSKEM

Gorenjska avtomobilska cesta je spet bogatejša. Nedavno se je njenim bencinskim črpalkam pridružila še nova z 18 črpalnimi agregati, ki jo je postavilo Trgovsko podjetje Istra Benz iz Kopra. Nova črpalka je na obronku Medvod v smeri proti Kranju. Ponaša se z vsemi vrstami goriva, s številnimi nadomestnimi deli za avtomobile, z drobnimi uslugami, kot so na primer manjša popravila, menjava olja itd. ter s sodobno pralnico za avtomobile, kjer vam očedijo vašega jeklenega konjička prej kot v desetih minutah. Za pranje (zunanje) boste tu odšteli le 10 dinarjev.

Prijateljstvo

Minuli teden so imeli v Ptujju slavnostno sejo predsedstev občinskih svetov zveze sindikatov Čakovec, Ptuj in Varaždin ob 10. obletnici tesnega in prijateljskega sodelovanja med temi občinami. Med številnimi gosti sta se slovesnosti udeležila Milju tin BALTIC, predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Hrvatske in podpredsednik RS ZS Slovenije Jože GLOBACNIK.

„Ob desetletnici sodelovanja delovnih ljudi občin Čakovec, Ptuj in Varaždin lahko z velikim zadovoljstvom ugotovimo,“ je v svojem referatu poudaril tajnik občinskega sindi-

kalnega sveta Ptuj, Feliks Bagar, „da se uspehi skupnega dela izražajo v poglobljenih prijateljskih odnosih in v številnih dobro organiziranih oblikah političnega, ekonomskega, kulturnega in športnega sodelovanja med delovnimi ljudmi.“ Ob koncu pa je dejal, da je treba delo in akcije še bolj približati interesom in potrebam delovnih ljudi. Sindikati so si doslej in si bodo tudi v bodoče prizadevali, da bi prišlo do čim tesnejših stikov in poslovnega sodelovanja med delovnimi organizacijami. Izredno pomembno vlogo pa lahko v nadaljnjem obdobju odigrajo občinske skupščine in

družbenopolitične organizacije. Na slovesnosti so soglasno sprejeli predlog, ki so ga poslali občinskim skupščinam o pobratenju občin Čakovec, Ptuj in Varaždin, razen tega pa so tudi predlagali, da se 16. september proglasi za občinski praznik teh občin.

Ob tem pomembnem jubileju so podelili 25 plaket za med-občinsko sodelovanje in bratstvo. Plakete iz občine Ptuj so dobili: Občinski sindikalni svet Ptuj, sindikalna šola Občinskega sindikalnega sveta Ptuj, DPD „Svoboda“ Ptuj, Jože Šegula, Lojze Čuček, Danilo Masten, Simon Pešec in Feliks Bagar.

Slavnostno sejo predsedstev občinskih svetov Zveze sindikatov Čakovec, Ptuj in Varaždin je otvoril predsednik Občinskega sindikalnega sveta Ptuj Simon PEŠEC, na slavnostni akademiji, ki je bila obenem posvečena tudi 30. obletnici vstaje jugoslovanskih narodov, pa je govoril Ivo KEROVEC, predsednik občinskega sindikalnega sveta Čakovec.

JUGOSLOVANSKI KONGRES ZA MEDICINO DELAVCEV

Zdravstveno varstvo delavcev

Kongres za medicino dela, tretji po vrsti, ki je bil od 20. do 25. septembra v Ljubljani, je obravnaval dve glavni temi, in sicer varstvo delavcev v črni in barvasti metalurgiji in obolenja prebavil pri delavcih. Razen tega so na kongresu strokovnjaki obravnavali še ocenjevanje delazmožnosti varstvo vajencev in njihovo poklicno usmerjanje ter varstvo zdravja delavcev v luči nove zakonodaje itd. Vseh referatov je bilo na kongresu 121, svoje prispevke pa so prispevali strokovnjaki iz BiH 21, iz Hrvaške 22, iz Makedonije 7, iz Slovenije 8, iz Srbije 52, iz Kosmeta 1 in iz Vojvodine 4. Razen tega so udeleženci poslušali tudi 6 referatov iz drugih držav, in sicer iz Italije, Zahodne Nemčije in Češke.

Na kongresu je bilo več kot 700 zdravnikov medicine dela, medicinskih sester, varnostnih inženirjev in tehnikov, sociologov in psihologov. V teh dneh so si izmenjali mnenja in izkušnje pri tem občutljivem delu. Pri temi „Zdravstveno varstvo delavcev v črni in barvasti metalurgiji“ so dali poudarek zlasti pogojem dela, v katerih morajo delati delavci in telesnim obremenitvam, ki so zaradi slabih delovnih razmer, visoke vročine in velikih količin ogljikovega monoksida, prav gotovo večje, kot pri drugih delih. Prav zavoljo tega pa je v črni in barvasti metalurgiji še vedno precej nesreč pri delu in invalidnih delavcev.

Dr. T. P.